Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1995 йил 24 январь, сешанба №11(21.774.) Сотувда эркин нархда.

Президент фармонлари — амалда

ҚАТОРИДА НОРИ БОРЛАР

Анваржон Воҳидов фермерчиликнинг этагидан тутганига кўп бўлгани йўқ. Банкдан 14 миллион сўм қарз олиб, ем жамғаришга, арматура сотиб олишга сарфлади. Академик Саримсоқов номли жамоа хўжалигидан ўзига ажратилган майдонни ўзлаштириб, 15 бош қорамолга молхона тиклади. Унинг ёнида кўк ўт сақлашга мўлжалланган ҳандақни ишга туширди. Бошқачасига айтганда, қаровсизликдан ҳувиллаб ётган ташландиқ жой кўзни яшнатадиган экинзорга айлантирилди. 70 сотих ерга экилган 115 туп кечки олма кўчати қаддини тутиб, ҳосил берди.

Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар даврида калаванинг учини топиб, оқилона иш юритиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Анваржон фермер бунинг уддасидан чиқмоқда. Бир пайтлар қарз-қавола қилиб олиб қўйган юк ташувчи машинаси унинг кунига ярамоқда. Ишчан фермер соғин сигирнинг сонини кўпайтиришга эмас, кўпроқ маҳсулдорлигига эътибор беради. Зотдор молларни парваришлаб, улардан кутилган самара олишга ҳаракат қилади. Қарамоғидаги 30 бош қорамолнинг ҳаммаси шундай.

Етилган буқалар сўйилиб, гўшти давлатга топширилмоқда. Ёки бозор баҳосидан нисбатан арзон нархда сотиляпти.

Парваришдаги қорамоллар кун сайин семириб, этга кирмоқда. Бир тарафда эса уларни боқишга шарт-шароит етарли. 4 гектар майдонга экилган маккажўхори, 2 гектардаги буғдой ўриб олиниб, ўрнига яна озуқабоп экинлар экиб қўйилди. Буларнинг ҳаммасига атиги олти нафар киши улгурмоқда. Яъни улар молларни парваришлашдан тортиб, озуқа жамғаришгача бўлган ишни уддалашмоқда. Фермерлик бекорчиликни ёқтирмайдиган тармоқ. Шунинг учун ҳам бу ердагилар қўллари ишдан бўшади дегунча бирбирларига қарашиб кетаверадилар.

Шундай иш усули «Ҳақиқат» жамоа хўжалигига қарашли Бўрибой Охунов бошлиқ фермер хўжалигида ҳам қарор топган. Бу ерда олти ишчи ишлайди. Уларнинг ҳаммаси фермернинг фарзандлари. Ота шу ишнинг этагидан тутди-ю, болалар бекорчи юришларини йиғиштириб қўйишди. Отасининг қанотига кириб, фермерлик билан шуғуллана бошлашди. Латифжон ем-хашак жамғариш билан, Маъмиржон эса эртаю кеч ферманинг иши билан банд. Бошқалар ҳам шундай: ҳар бирининг ўз вазифаси бор. Уларнинг 45 бош қорамоли бор. Семиртирилган моллар сўйилиб, гўшти давлатга етказиб бериляпти. Асли иқтисодчи бўлган хўжалик бошлиғининг фермерликка боғланиб қолганининг ўзи қизиқ бўлган. 1989 йили у жамоа хўжалигидан ҳар бири юз килограммлик юз бош молни ижарага олиб, омадини синаб кўрмоқчи бўлди. Фарзандларини ёнига олиб ишга астойдил киришди. Натижада ўша йили ҳар бош қорамол 400 килограммга етказиб семиртирилиб, давлатга сотилди. Кейинги икки йилда ҳам оилавий ижарачилар ўзларига маъқул тушган шу усулни ривожлантиришди.

— Мустақил иш олиб бораётганимга энди икки йил бўлди, — дейди Бўрибой Охунов. — Жамоа хўжалигининг молхонасини ижарага олиб, ёнида ўзимиз учун маъмурий бино қурдик. Фермер хўжалигимизга ажратилган 6 гектар майдонда озуқа экинлари етиштириб, ҳисобимиздаги қорамолларни ўн бошдан 45 бошга етказдик. Ҳозир фермер хўжалигимизга ажратилган майдон тўққиз гектарни ташкил этади. Ҳар бош қорамол кунига 700 граммдан семирмоқда. Сут етиштиришни ҳам йўлга қўйишди. Яқин йиллар ичида эса қорамоллар сони кўпайтирилиб, 100 бошга етказишади. Тадбиркор, ишбилармон, зукко бу фермернинг ёнида Уткир Аҳмадалиев бошлиқ яна бир фермер хўжалиги фаолият кўрсатмоқда. Бошқачасига айтганда, икки оилавий фермер бир-биридан ўрганиб, бир-бирини тўлдириб иш юритмоқда. Уткиржоннинг хўжалигига аввал колхозда агроном бўлиб ишлаган отаси асос солган эди. Ишлар эндигина оёққа турганда отаси янги ташкил этилган хўжаликка раис бўлиб кетди. Фермер хўжалигидаги ишларни Уткиржонга топширди.

— Давлатдан олган қарзимиз кифоя қилмай, уйимиздаги енгил автомашинани ҳам сотдик, — дейди Уткиржон Аҳмадалиев биз билан суҳбатда. — Оилавий жамғармамизга йиғилган 100 минг сўмга ўнта новвос сотиб олдик. Колхоздан ажратиб берилган 4 гектар ерга экин экиб, тирикчилик қилдик. Семиртирилган новвосларни сўйиб давлатга 3,6 тонна гўшт етказиб бердик.

Ҳозир Уткиржоннинг фермер хўжалигида 20 бош қорамол, 20 бош қўй, битта от бор. Чорвачиликка ихлос қўйган ёш фермер ишни тўғри ташкил этиб, муддаосига етди. Тез орада давлатдан олган 50 минг сўм қарзидан қутилди. Энди у бу соҳани ривожлантириб, тумандаги манаман деган фермер билан беллашиб ишламоқчи. Бунинг учун зарур шарт-шароитларни яратмоқда. Жумладан қорамолларни кўпайтириш учун қишки бостирмани қурди. Ҳайвонларнинг маҳсулдорлигини ошириш йўлларини излаяпти. Интилганга толе ёр, дейди доно халқимиз. Уткиржон фермерликнинг эртанги истиқболига катта ишонч билан қарайди.

«Шарқ юлдузи» жамоа хўжалигидаги Шукрулло Мўминов бошлиқ фермер хўжалиги шаҳрихонликларнинг фахри. Бу ерда фермерликни сердаромад соҳага айлантириш бўйича катта ишлар қилинмоқда. ЎзХДП Шаҳрихон туман кенгашининг биринчи котиби Мухторжон Отабоев билан иқтидорли фермер ҳузурида бўлганимизда бунга яна бир бор иқрор бўлдик.

— Комсомолобод туманида аввал пахтачилик бригадасини бошқардим, кейин ўн икки йил чорвачилик фермасида мудирлик қилдим, — дейди хўжалик фермери, ХДП аъзоси Шукрулло Мўминов бизни ўз жамоасидаги ишлар билан таништирар экан. — Шу вақт ичида қорамолларни қандай парваришлаб, боқиш сирларини пухта ўзлаштириб олдим. Оилам, болаларим билан ўзим туғилиб ўсган қишлоққа қайтиб, фермерлик билан мустақил шуғулланишга киришдим. «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалигига қарашли 5-бригаданинг дала шийпонини 671 минг сўмга сотиб олиб, ёнида 80 бош қорамолга мўлжалланган бостирма қурдим. Эндиликда 100 бош ҳайвонга мўлжалланган молхонани тиклаяпман.

Дилда иштиёқ бўлса, ҳамма нарсага имконият топилаверади. Ташаббускор ва фаол партия аъзоси, тажрибали фермер Мўминовнинг тиниб-тинчимаслиги боис янги хўжаликдаги ишлар тезда юришиб кетди. Фермер хўжалигини шакллантириш юзасидан кўрилган чоралар тўла имкон берди. «Тадбиркор» банкининг туман бўлимидан олинган 103 миллион сўм-купон қарзга 2 та трактор, 4 та прицеп ва бошқа зарур техника сотиб олинди, қорамоллар сони кўпайтирилди. Ишни 8 бош новвосдан бошлаган фермернинг ҳисобида айни кунларда 51 бош қорамол, 60 бош қўй бор. Дастлабки йили хўжалик давлатга 1,5 тонна гўшт етказиб берди. Ўтган йил режадаги 5 тонна ўрнига 5,5 тонна гўшт топшириб, мажбуриятни муддатидан олдин уддалади. Шу билан биргаликда сут топширишни ҳам йўлга қўйди. Бир ярим ойда фермер хўжалиги Шаҳрихон сут заводига 4,5 тонна сут етказиб берди.

Дунёда шундай бир ҳақиқат бор: кимки, нимани экса, шуни ўради. Меҳнат туфайли бахтини топган фермер Шукрулло Мўминов ўзининг тимсолида ишлаган кишининг элда кам бўлмаслигини кўрсатди. Энг муҳими, ундаги бу фазилат болаларига ҳам кўчди.

«Назармаҳрам» фермер хўжалиги тумандаги ёш жамоаларнинг бири. Унинг ташкил этилганига 7 ой бўлди. Шу орада хўжаликдаги 6 та қорамол 30 тага етказилди. Давлатга гўшт билан бирга сут етказиб бериш йўлга қўйилди. 12 бош соғин сигирдан 3,5 тонна серқаймоқ сут соғиб олиниб, «Янги ҳаёт» жамоа хўжалиги билан бу борада тузилган шартнома пухта адо этилди. Фермер хўжалигини тумандаги 1-қурилиш бошқармасининг бошлиғи, ХДП аъзоси Маъмуржон Муҳаммаджонов бошқармоқда. Асли қурувчи бўлган бу ишбилармон раҳбарга фермерлик ёт соҳа эмас. Унда чорвага ихлос болалигидан шаклланган.

— 30 бош қорамолга мўлжалланган молхонани битказай деб қолдик, — дейди Маъмуржон Муҳаммаджонов биз билан суҳбатда. — У ишга туширилгач, хўжалигимиз базасида Шаҳрихон сут заводининг сут қабул қилувчи таянч бўлимини очмоқчимиз.

Янгилик ўзимиздан ташқари шу атрофдаги фермерларнинг ҳам мушкулини енгиллаштиради. Улардан қабул қилиб олинган сутни қайта ишлаб, пишлоқ, сарёғ, қаймоқ тайёрлашни йўлга қўямиз. Музқаймоқ ишлаб чиқарамиз. Яқин истиқболда эса хориж билан алоқа боғлаб, мол айирбошлаш ҳисобига кичик цехлар очмоқчимиз. Уларда кунига икки юз килограммгача колбаса ишлаб чиқариладиган бўлади.

Туманда айни пайтда кўплаб фермер хўжалиги ишлаб турибди. Уларда 200 бош қорамол, 600 бош соғин сигир, 1,5 минг бош қўй боқиляпти. Бошқача айтганда, фермерлик ҳаракатини кенг ёйиш ҳисобига чорва маҳсулотларини етиштиришда қўшимча омиллар юзага келди. Энг муҳими, бу соҳага тасодифий кишилар келиб қолишгани йўқ. Уларнинг ҳар бири туман жамоатчилик комиссиясининг танловидан ўтишган. Танловда бу соҳага кўнгил бойлаганларнинг қизиқишигина эмас, балки имконият даражаси ҳам ҳисобга олинган. Чунки фермерлик тасодифий соҳа эмас. Унга чинакамига фидойилар керак. Айни пайтда туманда фермерларга чорва хизмати кўрсатишга йўналтирилган алоҳида ветеренарлик пункти ишлаб турибди. Кимёвий ўғит сотувчи 4 та дўкон бор. Техника хизмати кўрсатишга ихтисослаштирилган иккита янги магазин бу соҳага эҳтиёж сезганларнинг кунига яраяпти.

Яқинда ЎзХДП Андижон вилоят кенгаши деҳқон-фермер хўжаликларини оталиққа олиш тўғрисида қарор қабул қилди. Унга мувофиқ туман партия ташкилоти бу соҳага яқиндан ёрдам берадиган бўлди. Бу холис хизмат фермерларга шубҳасиз, яна бир имконият очади. Ахир қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди, деб шунга айтадиларда.

Рустамжон АҲМАДАЛИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ТЕРАКЗОРЛАР КЕНГАЙСИН

Республика Давлат ўрмон хўжалиги қўмитасида Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 8 февралда қабул қилган «Саноат теракчилигини ривожлантириш ва бошқа тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорларни барпо этишга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг бажарилишига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов бошқарди. Мазкур тадбирда вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ҳамда вилоят ҳокимларининг ўринбосарлари, ўрмон хўжаликлари ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари иштирок этди.

Семинар-кенгашда мамлакатимиз халқ хўжалиги ва аҳолининг ёғоч материалларига бўлган эҳтиёжини ички имкониятлардан фойдаланиб қондириш мақсадга мувофиқ экани таъкидланди. Шу боис ўрмон хўжаликлари ва жойларда теракзор ва тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорларни кенгайтиришга катта эътибор берилмоқда. Бироқ мазкур қарорнинг бажарилиши ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек эмас. Ўтган йили ҳар бир вилоятда 700 гектар ерга терак экиш талаб қилингани ҳолда баъзи вилоятларда бу топшириқ бажарилмагани танқид қилинди.

Тадбирда терак ўстириш ишларини тубдан яхшилаш зарурлиги, нафақат ёғочбоп, балки турли мевали дарахтларни етиштиришга ҳам катта эътибор бериш лозимлиги уқтирилди. Сўзга чиққан нотиқлар вилоят ва туманларда бу борада олиб борилаётган ишлар, келгусидаги режалар ҳақида гапирдилар. Шу соҳа муаммоларига оид фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди.

Семинар-кенгаш иштирокчилари Тошкент ўрмон хўжалигининг Туябўғиз бўлимида бўлиб, бу ерда терак етиштириш борасида амалга оширилаётган ибратли ишлар билан танишдилар.

(ЎзА).

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

23 январь куни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари С. Саидқосимов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Рожер Маканик бошчилигидаги мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган миссияси вакиллари билан учрашди.

Учрашувда Ўзбекистон билан БМТ ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

(ЎзА).

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ДУГЛАС ДАЪВАТ ЭТАДИ

БУЮК БРИТАНИЯ ташқи ишлар вазири Дуглас Хэрд Россия ҳукуматини Чеченистондаги ҳарбий ҳаракатларни тўхтатишга даъват этди ва уруш туфайли оғир аҳволда қолган кишиларга инсонпарварлик ёрдами беришга чақирди. У Лондон бизнес мактабида Британия ҳукумати инсонпарварлик ёрдами учун 1 миллион фунт стерлинг миқдорида маблағ ажратишга қарор қилганини айтди. Дуглас Хэрд шунингдек, Россия қўшинларининг ҳарбий ҳаракатлари туфайли тинч аҳоли жабр чекаётганини танқид қилди.

КАСАБА УЮШМАЛАР БИРЛАШУВИ

УКРАИНАЛИК кончиларнинг мустақил касаба уюшмалари бирлашишга ҳаракат қилмоқда. Шу мақсадда Донбассдаги кончиларнинг мустақил касаба уюшмалари ўз конференциясини бошлади. Ўнда Донецк ва Луган вилоятидан келган кончилар вакиллари ҳам иштирок этади. Кучларни бирлаштиришдан мақсад кончилар ҳаракатини мамлакат пойтахти Киевдан энг кўп қазилма ишлари олиб бораётган бошқа ҳудудларга кўчиришдир.

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

МОСКВАДА Қозоғистон Республикаси билан Россия Федерацияси расмий делегацияларининг олий даражадаги учрашувлари бўлди. Президентлар Нурсултон Назарбоев билан Борис Ельциннинг тор доирадаги учрашуви ва бош вазирлар Акежон Кажегелдин билан Виктор Черномирдин ўртасидаги музокаралардан сўнг икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Унда икки мамлакатнинг ижтимоий, иқтисодий ва ҳарбий-техник соҳалардаги ҳамкорлигига оид ҳужжатлар имзоланди.

УКРАИНАГА ТУРКМАНИСТОН ГАЗИ

УКРАИНА Президенти Леонид Кучма ва Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов бу йил Туркманистондан Украинага 20 миллиард кубметр газ келтирилиши ҳақида битим имзолади. Ушбу ҳужжатга асосан, етказилган газнинг 40 фоизи учун Украина Туркманистонга валютада ҳақ тўлайди. Газнинг қолган қисми учун эса мамлакат машинасозлик, химия саноати, самолётсозлик маҳсулотлари ҳамда халқ истеъмоли моллари етказиб беради. Туркманистон Президентининг журналистларга маълум қилишича, 1993-1994 йилларда етказиб берилган газ учун Украина Туркманистонга тўлаши керак бўлган маблағнинг 800 миллион доллари 7 йилга берилган кредит сифатида расмийлаштирилган.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди.)

ЎЗБЕК ПАСПОРТИ

Эркли нишонимни тутқазиб қўлга,
Астойдил бахш эт деб хизматинг элга,
Она - Ватан мени бошлади йўлга,
Мен унинг изми-ла қайта туғилдим,
Гувоҳлик бергувчи ҳужжат — паспортим!
Шу ҳужжат кўксимни кўтарган замон,
Фуқаролигимдир — энг олий нишон,
Ўзлигим биллурдай унда намоён,
Қай замин, миллатим, насл-насабим,
Гувоҳлик бергувчи ҳужжат — паспортим!
Аждодим Тўмарис, Нажмиддин Кубро,
Ал-Хоразмий, Навоий, Нақшбанд, Сино,
Беруний, Улуғбек тарқатган зиё,
Мен шулар авлоди — Турондир юртим,
Гувоҳлик бергувчи ҳужжат — паспортим!
Ватанга муҳаббат аждоддан мерос,
Ўтроқлик, элёрлик бизнинг халққа хос,
Маяковский ҳам қилгудек ҳавас,
Олтин маъдан кони — ўзбекдур элим,
Гувоҳлик бергувчи ҳужжат — паспортим!
Дин-имон, диёнат халқимга ёрдир,
Қайга учай десам эрк-ихтиёрдир,
Ҳимоя қилувчи Ватаним бордир,
Ёлғиз қолдирмагай бизларни бир зум,
Гувоҳлик бергувчи ҳужжат — паспортим!

Қурбон МУҲАММАДРИЗО.

Мустақил давлатимизнинг яна бир рамзи — Ўзбекистон фуқароси паспорти ҳаётимиздан ўз ўрнини эгаллади. Йил бошидан буён республиканинг минглаб фуқаролари янги паспорт олдилар. Шунингдек, яқинда Тошкентнинг Юнусобод тумани ички ишлар бошқармасида ҳам фуқароларга тантанали вазиятда паспорт топшириш маросими бўлди.

СУРАТДА: милиция подполковниги Рустам Шокиров Қодир ҳожи Мўминовга янги паспорт топширмоқда.

С. ЗУФАРОВ, (ЎзА) олган сурат.

Ислоҳотга тўсиқ бўлмайлик

ТАДБИРКОРГА «ТАДБИР» КЎРАЁТГАНЛАР

Бугунги кунда эртани ўйлаган раҳбарлар турли соҳаларда тадбиркорлик билан шуғулланаётган кишиларга кенг йўл очиб бермоқдалар. Фарғона вилоятида ҳам бу соҳада бир қатор ибратли ишлар амалга оширилган. Аммо, шоли курмаксиз бўлмаганидек, мулкни давлат тасарруфидан чиқариб жамоа ёки хусусий мулкка айлантириш йўлига тўғаноқ бўлаётган раҳбарлар ҳам учраб турибди.

Марғилондаги «Бунёдкор» ҳиссадорлик уюшмаси илгари Фарғона вилоят қурилиш-таъмирлиш трестига қарашли 56-қурилиш-таъмирлаш бошқармаси, деб юритиларди. 1994 йил июнь ойида корхона меҳнат жамоаси бошқармани сотиб олиб, хусусийлаштирди. Бироқ, трест маъмуриятига бу маъқул тушмади чоғи, «Бунёдкор»ни яна ўз тасарруфига киритиш ҳаракатига тушди. Натижада корхона меҳнат жамоаси ишлаш ўрнига судма-суд, идорама-идора юришга мажбур бўлди. Бу масала 6 марта Марғилон шаҳар ҳокимлигида, 2 марта вилоят прокуратурасида, 6 марта яна бошқа идораларда муҳокама қилинди. Икки марта уюшманинг банкдаги ҳисоб рақами ёпиб қўйилди. Хўжалик суди икки карра бу ишни кўргач, ниҳоят яқиндагина масалани жамоа фойдасига ҳал қилди. Тўғри, иш ижобий ечимини топди, аммо бу орада беҳуда сансалорлик туфайли кетган вақт, бажарилмай қолган ишлар-чи?...

Қўқон шаҳридаги «Марҳабо» ва «Навбаҳор» кафелари ходимларининг бу кафеларни сотиб олиш ҳақида берган аризалари шаҳар умумий овқатланиш корхонаси раҳбарларининг эътиборсизлиги туфайли бир йил давомида ҳам ижобий ҳал этилмади. Фақатгина вилоят давлат мулкини хусусийлаштириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармаси аралашгандан сўнггина аризачилар ниятларига эришдилар. Бешариқ тумани матлубот жамиятлари уюшмасига қарашли дўконларни хусусийлаштириш мақсадида 35 киши ариза берганди. Аммо уюшма раҳбарлари бунга унча рўйхушлик беришмади, шекилли. Масалага прокуратура аралашгач, шикоятчиларнинг ҳақли талаблари қондирилди. Ёзёвон момиқ фабрикаси тикув цехини, Охунбобоев туманидаги Солижонобод матлубот жамиятининг 6-озиқ-овқат дўконини хусусийлаштириш масаласида ҳам шундай тўсиқларга дуч келинди.

Хусусийлаштириш ҳақидаги қонунларни суиистеъмол қилиб, тадбиркорликдан одамларни бездираётган устомонлар ҳам йўқ эмас. Вилоят матлубот ҳиссадорлик жамияти тафтишчиси А.Тошболтаев Бувайда туманидаги хусусий мулк эгаларидан ордер пули тўлашни талаб қилган. Ҳолбуки, амалдаги қонунга биноан бундай ордерлар тадбиркорларга текинга берилади. Натижада тумандаги учта дўкон ва 29 та нонвойхонани хусусийлаштириб олган тадбиркорлар; «Э, эшагидан тушови қиммат экан-ку», дея дўкон ва новвойхоналардан воз кечганлар. Хайриятки, вилоят давлат мулкини тасарруфидан чиқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармасидаги зийрак ходимлар воқеанинг тагига етишган.

Баъзан эса бундай ҳодисаларнинг тескариси, дўкон ёки корхонани хусусийлаштириб қўйиб, ундан фойдаланмайдиганлар ҳам йўқ эмас. Қўқон шаҳридаги 10/1 хўжалик моллари дўкони 1993 йил октябрь ойида жамоа мулкига айлантирилган эди. Аммо шундан кейин дўкон эшигига тушган қулф бир йилгача ҳам очилмади. Албатта, бундай аксил тадбиркорларга чоралар бор. Ахир бир йил давомида на ўзига ва на эл-юртга фойда келтирмаган дўкондан не наф? Натижада дўкон яна давлатга қайтарилди ва кўчмас мулк биржасига сотилишга қўйилди.

— Ҳозиргача Фарғона вилоятида 4500 га яқин корхона ва иншоотлар хусусийлаштирилди. Тадбиркорларнинг обрў-эътибори ошди. Вилоят иқтисодиётида тутган ўринлари мустаҳкамланиб бормоқда, — дейди вилоят давлат мулкини хусусийлаштириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғи А.Отажонов, — аммо тадбиркорлик ҳаракатига ғов бўлаётган тўсиқлар ҳам йўқ эмас. Биз бундай нохуш кўринишларни бартараф этиш учун барча чора-тадбирларни кўраяпмиз.

Алишер ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Луқма

«ҚУЁН» АВТОБУСЛАР

Мустақил юртимизда фуқароларни ижтимоий ҳимоялашда қатор силжишларга эришиляпти. Бироқ негадир Навоий вилоятида транспорт хизматида жиддий ўзгариш сезилмаяпти.

Маълумки, вилоят ҳудудий жиҳатдан чўл ва ярим чўл зонасига бўлинади. Айниқса, Қизилқум кенгликлари вилоят марказидан 200-250 километр олисда.

Вилоят маркази ва унинг шаҳаролди туманларида транспорт хизмати яхши йўлга қўйилган бўлса-да, аммо Зарафшон, Учқудуқ шаҳарлари, Томди томонларга автобуслар қатнови талаб даражасида эмас. Айниқса, қишлоқ туманларига қатнов ниҳоятда мушкул. Биргина Навбаҳор ёки Конимех туманларини оладиган бўлсак, ҳафталаб, ҳатто ойлаб маршрутдаги автобуслар кўринмайди. Жумладан, «Навоий — Бешработ», «Навоий — Олчин», «Навоий — Оқолтин», «Навоий — Арабсарой» «Навоий — Зарафшон» йўналишида қатнайдиган автобуслар қуён мисоли бир кўриниб, бир кўринмайди. Нажот излаб йўлга чиққан йўловчининг асаби эса ниҳоятда таранглашган.

— Касалхонага бориш ниятида йўлга чиқиб кун бўйи автобекатда қолиб кетдим,— дейди навбаҳорлик фуқаро Сайфи Асадов.— Наҳотки энди туман маркази Бешработдан Арабсаройгача автобус қатновини намунали йўлга қўйиш шунчалик мураккаб бўлса? Ахир, биз, йўловчиларда нима айб? Йўлкира ҳақи икки — уч баравар ошган бўлса-да, биз қулоқ қимирлатмай тўлаяпмиз. Шундай экан, транспорт хизматини таъминлаш мутасадди раҳбарларнинг диққат-эътиборида бўлмоғи керак-да.

— Касалликни бошига тушган билар экан. Қатор йиллардан буён қанд касалига дучорман. Яқинда шифокорларга мурожаат қилиш мақсадида Навоий — Конимех автобусини кутиб кечга қадар қолиб кетдим. Такси ушлай десам чўнтагим кўтармайди,—дейди конимехлик фуқаро Раҳмон Аслонов.— Транспортга ҳали-бери жон кирмайди чоғи!

Бу сингари арзларни Юсуф Бердихолов, маликработлик Хусен Акмаловлардан ҳам эшитдик. Дарвоқе, йўл азобини йўловчидан сўра деганларидек, автобус машаққатини тўла тушуниб етмоқ керак. Шу ўринда вилоят автотрест раҳбарларига ҳам эътирозимиз бор. Наҳотки энди автобуслар хизматини намунали йўлга қўймоқ, йўловчилар оғирини енгил қилмоқ шунчалик мушкул бўлса?!

Балки Навоий вилояти раҳбарлари бу ҳақда бир ечимга келишар.

Музаффар ШАРОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Сафларимиз кенгаймоқда

ЭЪТИҚОД ҚЎЙИБ

Муҳаммаджон Мадғозиев домлани вилоятда жуда кўпчилик билади. Фарғонанинг энг олис қишлоқларида ҳам унинг шогирдлари, собиқ талабаларини учратасиз. Домла мулоҳазали, етти ўлчаб бир кесадиган одам. Классик адабиётимиз билимдони бўлган бу етук филолог олим Фарғона давлат университети ўзбек адабиёти факультетида кафедра мудири бўлиб ишлайди. Университет илм аҳли, педагогик жамоа, талабалар орасида обрў-эътибори баланд. Якинда эшитсам, у киши Ўзбекистон Халқ демократик партиясига аъзо бўлиб кирибди.

— Партиямизга киришга анча узоқ шайландингиз-а? — дедим табассум-ла.

— Тўғри, — дея жавоб берди домла, — партиянинг фаолиятини обдон кузатдим. Рости, бугунги кунда халқни тўғри йўлга бошлайдиган, Ўзбекистон ижтимоий ҳаётида ҳам етакчи мавқе эгаллайдиган сиёсий куч шу эканлигига амин бўлганимдан кейин ариза бердим. Ўтган йили машрафнафас шоир Хувайдонинг қутлуғ таваллуд кунини нишонлаш, тўйни кўнгилдагидек ўтказишда Ўзбекистон ХДП вилоят кенгаши жуда катта хизмат қилди. Умуман партия миллий қадриятларимизни тиклаш, эъзозлашга жуда катта аҳамият бераяптики, биз зиёлилар бундай партияга қўшилмасдан иложимиз йўқ.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон ХДП Фарғона вилоят ташкилотида партия сафлари кундан-кунга ўсиб бормоқда. Ишчи - деҳқонлар, зиёлилар шу партия атрофида жипслашмоқдалар. ХДПга нафақат маҳаллий миллат, балки Ўзбекистонда яшаётган бошқа халқлар вакиллари ҳам кўплаб кираётганлиги диққатга сазовордир.

— Мен ҳам шу партия сафига кирдим, — дейди биз билан суҳбатда Фарғона нефтни қайта ишлаш корхонаси оператори, корейс ўғлони Б. Угай. — Чунки ХДП мустақил Ўзбекистонда барча миллатларнинг манфаатини бирдай муҳофаза этадиган, уларнинг урф-одат ва анъаналари, миллий қадриятларини ривожлантиришга эканлигига аминман. Бизнинг корхона ХДП бошланғич ташкилоти ҳисобида айни пайтда руслар, украинлар, татарлар, корейслар ва бошқа миллатлар вакиллари ҳам кўп. Барча партия аъзолари бир жон-бир тан бўлиб Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида меҳнат қилаётир.

Вилоят партия ташкилотларида олиб борилаётган катта ташкилотчилик, сиёсий, маданий ишлар ХДП обрўсини мустаҳкамлаш, унинг халқ орасида кўплаб хайрихоҳларга эга бўлишига хизмат қилаяпти. Ўтган йил давомида кўпгина шаҳарлар ва туманлар партия ташкилотлари ўз сафларини янада кенгайтиришга муваффақ бўлдилар. Марғилон шаҳрида 363, Тошлоқ туманида 327, Риштон туманида 262 киши ХДП сафига кириш ҳақида ариза берди. Вилоят бўйича эса 1994 йили 1993 йилга нисбатан қарийб минг нафар кўп одам Ўзбекистон Халқ демократик партияси сафига ўтди.

И. АЛИШЕРОВ.

Шу йилдан бошлаб Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши «Мулоқот» журналининг муассиси бўлди. Газета махсус мухбири журнал бош муҳаррири Барот БОЙҚОБИЛОВга бир неча саволлар билан мурожаат этди.

Туташ томирлар

МАЪНАВИЯТ БУЛОҒИ

— Бугунги адолатли сиёсатнинг, иқтисодий ислоҳотнинг халққа етиб боришида матбуотнинг роли қай даражада деб ўйлайсиз?

— Матбуот ҳамма даврларда ҳам халқ оммаси ва давлат ўртасида воситачи бўлиб келган. Хусусан, яқиндагина асрий орзу-умидлари ушалган, мустабид тузум исканжасидан озод бўлган бизнинг мамлакатимизга ўхшаган давлатлар учун матбуот сув билан ҳаводай зарур. Чунки иқтисодий, сиёсий, маданий йўналишлардаги янгиланишлар моҳиятини халққа борлигича, рўй-рост етказиб берадиган биргина восита — бу матбуот. Шу сабабли ҳам муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов биринчи галда матбуот ва ахборот воситаларининг ривожига катта аҳамият бермоқдалар. Жумладан, бизнинг «Мулоқот» журнали 1991 йилда ташкил этилди. Ушанда биз жуда кўп долзарб масалаларни ўртага ташладик, уларнинг таҳлилига, шарҳига замондошларимизнинг фозил, комил намояндаларини жалб этдик, янада кўп етук муаллифлар ўзлари бизни излаб топдилар, натижада қисқа вақт ичида биз журнал атрофида соғлом, интеллектуал муҳит ярата олдик. Ўтган давр мобайнида журналимиз мустақиллик минбари бўлиб қолди. Таҳририятимиз ҳам танлаган йўлдан оғишмай, мустақил республикамизнинг истиқлолини мустаҳкамлаш йўлида меҳнат қилиб келмоқда.

Мустақиллик йилларида журнал муштарийлар ишончини қозонди, уларнинг меҳрига сазовор бўлди, дилларига чироқ ёқди, доно ҳамсуҳбатга айланди. Журнал саҳифаларида берилаётган маданий ва тарихий меросимизга оид ҳамда қадриятларимиз, миллий урф-одат ва анъаналаримиз, хориждаги юртдошларимиз билан суҳбатлар, шу куннинг долзарб иқтисодий муаммоларига оид мутахассис мулоҳазалари ва бошқа туркумдаги қатор мақолалар кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотгани сир эмас.

Бугунги кунимизнинг энг долзарб муаммоси иқтисодиётимизни соғломлаштириш ва ишлаб чиқаришни табиий ўзанга туширишдир. Бу масала халқимиз турмушини фаровонлаштириш билан боғлиқ. Қатор иқтисодчи олимларимиз бизнинг доимий муаллифларимиздир. Шунингдек, бугунги кунда муҳим бўлган истеъдодларни тарбиялаш, мустақиллик ғояларига садоқат, ёшлар тарбияси ва она тилимиз муаммолари биз мунтазам ёритишимиз зарур бўлган соҳалардир. Бу ҳақда журналхонларимиз билан баҳслашадиган, улар билан жонли мулоқотга киришадиган мақолалар тайёрламоқдамиз.

Биз бу йил ҳам Президентимиз Ислом Каримов китобларини, у киши ишлаб чиққан беш тамойилни таҳлил қилувчи ҳамда иқтисодиётимиз тўғрисидаги суҳбат ва мақолаларни ҳар бир сонда бериб боришга қарор қилганмиз. Чунки, келажаги буюк давлатимизни иқтисодиётсиз ва унга муштарак мафкурасиз тасаввур этиш қийин. Зеро, мустақил республикамизнинг барқарор истиқболи Президентимиз белгилаб берган аниқ йўл-йўриқларда ўз ифодасини топган.

— «Мулоқот» журнали ўтган уч-тўрт йил ичида халқ меҳрини қозонгани рост. У ўз йўналиши ва обрўйига эга бўлди. Бунинг сабабларини қандай изоҳлайсиз?

— Биз ўз йўлимиздан бордик. Шаклан, мазмунан ҳеч бир журнални такрорламайдиган мавзуларни излаб топишга ҳаракат қилдик. Тарихий меросимизга оид, миллий урф-одат ва анъаналаримиз, аждодларимиз томонидан яратилган маданий бойликлар ҳақида тамомила янги руҳдаги мазмундор, ўзига хос мақолалар бердик. Хорижда яшашга мажбур бўлган, диёнатли, ватанпарвар юртдошларимиз билан қилган жонли суҳбатларимиз муштарийларимизни тўлқинлантирди. Юзлаб хат ва хабарлар олдик. Миллий мафкура масаласи, унинг пайдо бўлиши, шаклланиши ва тараққиёти хусусида туркум мақолаларни биринчилардан бўлиб журналимиз ўз саҳифаларига олиб чиқдики, бу дадил қадамлар илмпарвар, янгиликни тез илғовчи халқимизнинг эътиборидан четда қолмади. Журнал жамоаси Миллий истиқлол мафкурасини яратишда муносиб хизмат қилди.

Ундан ташқари, журналимиз саҳифаларида «Туркистоннинг буюк мутасаввуфлари» рукни остида ҳазрати имом Бухорий, Ат-Термизий, Хожа Аҳмад Яссавий, Хожа Баҳоуддин Нақшбанд, Ҳаким ота (Сулаймон Боқирғоний), Хожа Аҳрор Валий, Маҳмуди Аъзам, Офоқ Хожа, Сўфи Оллоёр, Абдулхолиқ Ғиждувоний сингари мусулмон Шарқининг буюк мутасаввуф донишмандлари ҳаёти ва фаолиятига оид мақолалар эълон қилинди.

Айниқса, Пайғамбаримиз Муҳаммад саллоллоҳу аллайҳи вассалам ва ул ҳазратнинг буюк халифалари — Абу Бакр Сиддиқ, Умар ибн Хаттоб, Усмон ибн Аффон, Али ибн Абу Толиб ҳазратларининг ҳаёти ва аъмоллари ҳақидаги туркум мақолалар ўқувчиларда яхши таассурот қолдирди.

— Журнални чиқаришда қандай қийинчилик ва муаммолар пайдо бўлиб турибди?

— Барчамизга маълумки, қоғознинг ўта қимматлашуви алоқа ва босмахона харажатларининг ошиб кетиши журналнинг ҳар бир сони таннархига қаттиқ таъсир қилмоқда. Ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, журнал ижодий жамоаси обуначиларга енгиллик яратиш мақсадида унинг йиллик обуна баҳосини, матбуотни тарқатиш хизмати харажатларини ҳисобга олиб, 64 сўм 80 тийин қилиб белгилаган эди. Садоқатли муштарийларимиз бой тарихий, маънавий меросимизни, миллий ғуруримизни азиз билиб, бу йил ҳам «Мулоқот»га обуна бўлишни унутмадилар. Бизнинг содиқ ўқувчиларимиз бор. Журналимизни қўлдан қўймай ўқиётган, уни ардоқлаб, бир-бирига бераётган муштарийларимиз кун сайин кўпаймоқда. Айниқса, Самарқанд, Наманган, Фарғона, Сурхондарё, Андижон вилоятларида «Мулоқот» мухлислари бу йил кўпайди. Айни пайтда Қашқадарё, Хоразм, Тошкент, Бухоро вилоятларида ўқувчиларимиз камайганлиги сабабларини ўрганаяпмиз ва таҳлил этамиз.

— Журналингизнинг муассиси ўзгарди. Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши унинг таъсис этувчиси ҳисобланади. Шу хусусда гапириб берсангиз?

— Дарҳақиқат, шу йилдан бошлаб «Мулоқот» журнали Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг ойномаси сифатида нашр этилади. Бу, албатта, хайрли ишдир. Чунки, «Мулоқот» — Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-сиёсий, тарихий-бадиий ва миллий журналидир. Бундай нашр республикада ягона. Ўзбекистон Халқ демократик партияси эса жамиятимизнинг етакчи партиясидир. Унинг Раиси муҳтарам Президентимиз. Мустақил давлатимизнинг ички ва ташқи сиёсати, иқтисодий, маданий меросга оид муаммолари, маданият ва маънавият масалаларида бизнинг қарашларимиз Халқ демократик партиясиникига ҳамоҳанг. Маслакларимиз ҳам муштарак. Партия ҳам, биз ҳам бир ишни қилмоқдамиз, бир олий мақсад йўлида ҳаракат этмоқдамиз. Шуни назарда тутиб, журналимиз жамоаси журнал муассисини ўзгартириш истагини билдирди. Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши илтимосимизни инобатга олиб, шу хусусда қарор қабул қилди. Биргалашиб ишлашга нима етсин. Бу муҳим қадам, ўйлаймизки, журналхонларимизни хурсанд этади.

Журналга эътибор янада ошади, деб умид қиламиз. Яна айтмоқчиманки, партияга мансуб бўлмаган нашрлар ичида биз ташаббус кўрсатиб, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Миллий истиқлол мафкураси дастурини журналимиз саҳифаларида эълон этдик. Зотан, биз миллий истиқлол мафкураси масалаларига биринчилар қатори ёндошган эдик. Бир мафкура яратиш йўлида ҳаракат қилаётган эканмиз, демак, давлатимиз мустақиллигини таъминлашда бизнинг қарашларимиз муштаракдир. Хулоса қилиб айтганда, журналнинг ҳозирги руҳи, йўналиши асосан сақланиб қолади. Партия маънавий ва моддий жиҳатдан бизга ёрдам беради.

— Бу йил мухлислар журнал саҳифаларида нималарни ўқиши мумкин?

— Журнал муҳарририяти бу йил ҳам ўз мавзу доирасини янада кенгайтириш чора-тадбирларини ишлаб чиқмоқда. Имкониятларини чамалаб кўрмоқда, янги-янги манбаларни излаб топмоқда. Биз бундан кейин ҳам миллий ва маданий меросимизга тааллуқли қимматли мақолалар бериб борамиз. Ахир ўз тарихимиз, бой маданий меросимиз билан қанчалик фахр этсак кам. Уни оламга кўз-кўз қилишимиз, ўрганишимиз ва ўз қорачиғимиздек авайлаб-асрашимиз керак. Ўтмишни унутиб, келажакка ёруғ юз билан бориб бўлмайди.

Худди шунингдек, ўтган йиллардаги анъаналаримизни давом эттириб XI — XVIIасрнинг буюк мутасаввуфлари — Абдуллоҳ Ансорий, Абул Ҳасан Ҳарақоний, Абу Саъид Абул-Хайр, Ибн Арабий, Нажмиддин Кубро, Хожи бобо Самосий, Саид Амир Кулол, Яъқуб Чахрий, буюк муҳаддислар ва илоҳиётчилар Абу Довуд Насоий, Мусли ибн Ҳажжож, Муҳаммад Ғаззолий, Соний ва бошқа улуғ зотларнинг ҳаёти ва серқирра фаолиятлари билан ўқувчиларимизни таништириш имкониятига эгамиз.

Бу йил аждодларимиз, хусусан Хожа Аҳрор Валий ҳақидаги Али Сафий ибн Ҳусайн Воиз Кошифийнинг «Рашоҳат айнул ҳаёт» («Ҳаёт чашмасидан қатралар») асарларидан айрим бобларни, Абдулҳаким Шаърий Жузжонийнинг «Тасаввуф таълимотининг илдизлари» асарини журналимизнинг бир неча сонларида эълон қиламиз. Яна Абдужаббор Яҳёевнинг «Шайхонтоҳур», Исмоил Хўжамуродовнинг «Авесто», М. Муҳиддиновнинг «Ҳайратул-аброр»да «Ҳазрати Пайғамбар тасвири», Амриддин Бердимуродовнинг «Робия Султонбегим қисмати», Ҳамид Зиёевнинг «Темурийлар давлати мафкураси», Бертельснинг «Шайх Нажмиддин Кубро», Н. Мусаевнинг «Генерал Жўрабекнинг қотили ким?», Х. Собировнинг «Амир Темур давлатининг харажатлари», И. Жабборовнинг «Ижтимоий тарққиётнинг бош омили», Ғ. Раҳмоновнинг «Ростакам ривоятлар мамлакатида», М. Азаматнинг «Отойи шажараси», Хожа Самандар Термизийнинг «Дастурулмулк», Жўра Файзиевнинг «Мансур халлож» сингари асарлари журналда босилади.

Миллий истиқлол мафкурасига бағишланган мақолалар бериш ҳам мунтазам давом эттирилади.

Биз шу билан бир қаторда азиз муштарийларимизнинг санъат ва адабиётга, гўзаллик ва табиатга нечоғлик ошуфталигини ҳам ёддан чиқарганимиз йўқ. Шу боисдан ҳам журналимиз зарварақларида жонажон Ватанимизнинг истиқлоли, бугуни ва келажагини акс эттирувчи хилма-хил ва жозибали сурат-лавҳалар, мўйқалам усталарининг ўлмас асарларидан намуналар, бадиий баркамол шеър ҳамда ҳикоялар бериб боришни маъқул кўрганмиз.

Журналимиз ташкил этилганидан буён мунтазам равишда давом этаётган «Мулоқот» дафинаси»ни муштарийларимиз севиб қолишди. Мазкур рукнда бу йил ҳам зарур маслаҳатлар, қизиқарли воқеалар, диққатга сазовор фикрларни ёритиш кўзда тутилган.

Муштарийларимиз ишончини оқлаш мақсадида ижодий жамоамиз қўлидан келган барча ишни қилади деб ўйлайман.

Салим АШУР суҳбатлашди.

ЁРУҒ ТУЙҒУ

Ўзбекистон ХДП Жиззах шаҳар кенгаши ўз сафларини янги аъзолар ҳисобига мустаҳкамлаяпти. Янги йилнинг ўтган ўн беш кунида бу ерда партия аъзоларининг сони 18 нафарга кўпайди. Жиззах трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси илғор ишчилари — эндигина 23 баҳорни қаршилаган икки ёш — Шуҳрат Латипов ва Саид Муродов ўз тақдирларини партия билан боғладилар. Жиззах индустриал техникуми талабалари Мустафо Ҳайитов, Эркин Уролов, «Меҳнат» биржаси ишчиси — қозоқ йигити Ержон Келесбоев ҳам партиямиз йўлини танлашди. ХДП сафига қабул қилинганлар орасида зиёлилар, маҳалла фаоллари бор.

— Ўтган йили 301 нафар кишини партия аъзолигига қабул қилдик, — дейди ХДП Жиззах шаҳар кенгаши биринчи котиби М. Иномов. — Уларнинг 70 фоизини ёшлар ташкил этади. Демак, партиямизнинг келажаги порлоқдир. Сафимизни тўлдираётган ёшларни кўриб, кўнглимдан шундай ёруғ туйғу кечади.

Пардабой ТОЖИБОЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Фарғона вилояти. Риштон туманининг Амиробод қишлоғида яшовчи уста Валихон Ҳошимов ҳам ўз меҳнати орқасидан обрў-эътибор топганлардан. У ўн йилдирки халқ ҳунармандчилигининг нозик тури – ёғоч ўймакорлиги ва наққошлик санъатини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Жумҳурият ва вилоят кўргазмаларида унинг янгидан-янги иш намуналари намойиш қилинаяпти.

Уста ҳозирги кунда Риштон мебель фабрикасида ҳамкорлик қилиб, Шарқ миллий анъаналарини ўзида мужассамлаштирган ранг-баранг маҳсулот турларини тайёрлашда уларга ёрдам бермоқда. Изланувчан ва меҳнатсевар В. Ҳошимов наққошликнинг Қўқон ва Душанбе услубларини уйғунлаштириб, туркум маҳсулотлар яратмоқдаки, бу кўпчиликка маъқул тушаяпти. Айни кунда уста ўн бир нафар шогирдлари билан биргаликда ёғочдан Ўзбекистон герби, саккиз ва олти раҳли стуллар, курсилар, миллий ҳунармандчилик анъаналарини ўзида мужассам этган эшик ва ромлар тайёрламоқда.

Суратда: уста Валихон Ҳошимов ўз ижодхонасида шогирдлари билан.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) олган сурат.

Партия ташаббуси билан

АВЛОДЛАР УЧРАШУВИ

Самарқанд шаҳар партия кенгаши ташаббуси билан ёш ўсмирлар ва уруш фахрийлари иштирокида Ғалабанинг 50 йиллигига бағишлаб учрашув ўтказилди. Унда шаҳар кенгаши биринчи котиби А. Салоҳиддинов мустақил юртимиз обрўсини, нуфузини янада оширишда авлодлар ҳамкорлиги, улар ҳаракатининг мутаносиблиги, муштараклиги, нечоғлик катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидлади.

Уруш фахрийларидан А. Вафоев, П. Каримов, Т. Ефимова, байналмилал жангчилар вилоят кенгаши раиси Т. Муродов, ҳарбий хизматчи Ҳ. Лухманов ва бошқалар виждоний, ҳуқуқий бурч, юрт учун масъулият туйғулари хусусида ўзаро мунозара юритдилар.

Авлодлар учрашуви пировардида ёшлардан бир гуруҳига партия билетлари топширилди. Шаҳар партия кенгаши қошида хотин-қизларнинг «Жанговар дугоналар» клуби ташкил этилди. Бу янги уюшма Боғишамолдаги биринчи маданият уйида турли тадбирлар ўтказиб туради.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Ислоҳот чорраҳаларида

МАТБААЧИЛИГИМИЗ ҚАНОТЛАРИ

Ижарадаги Гулистон матбаа ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Қодиржон Исроилович САРИБОЕВ билан суҳбат

Бошлиқ ўтирган иш столи ёнидаги телефонларнинг бири қўйиб бири жиринглайди. Қабулхона ҳам доимо гавжум. Одамлар «Мумкинми?» дея эшикни очадилару, бамайлихотир кириб келаверадилар. Хуллас, тиним йўқ. Биз ана шундай шароитларда у киши билан суҳбатда бўлдик.

Қодиржон Сарибоев 41 ёшда. Сирдарё туманидаги «Малик» давлат хўжалигида таваллуд топган. Асл деҳқон фарзанди. У ҳам адабиётчи, ҳам иқтисодчи. Бундан ўн йил муқаддам Сирдарё Давлат педагогика институтини битирган эди. Ҳозир эса Тошкент Давлат иқтисод университетининг тўртинчи курсида таҳсил олмоқда. Умр йўлдоши-шифокор. Оилада беш фарзанд камол топмоқда.

— Қодиржон Исроилович, матбаачилик соҳасидаги дастлабки қадамлар киши ёдидан чиқмаса керак-а?

— Бир киришиб кетсанг, босмахона ишлари ҳам қизиқ бўлар экан, деб қўяман ўзимга ўзим баъзан. — Вақт ўтиб, инженер-технолог бўлдим. Кейин эса жамоамиздаги масъулиятли вазифалардан бири бўлган ишлаб чиқариш бўлимига бошлиқ қилиб қўйишди. Бу вазифада ҳам беш йилдан кўпроқ ишладим. Сўнгра деярли ўн бир йил ишлаб қадрдон бўлиб қолган жойимни қолдириб, Янгиер шаҳрига ишга боришга тўғри келди.

— Янгиерга боришингизга нима сабаб бўлди?

— Вилоятимиз иқтисодини ривожлантиришда Янгиер шаҳрининг роли катта, буни кўпчилик яхши билади.

Янгиерда янги босмахона қуриш ҳақида гап юрар эди. Тегишли ташкилот ва идоралар ёрдамида бир йилдаёқ янги босмахона биноси қуриб битказилиб фойдаланишга топширилди. Шундан сўнг унда ишлаб чиқариладиган маҳсулот тури ҳам, сифати ҳам деярли икки-уч баробар ортди. Илгари 30-32 киши ишлаб келган босмахонада 72 одам ишлайдиган бўлди. Шуларни ўйлаганда, беихтиёр ҳар соҳанинг ўз жонкуярлари, ҳақиқий меҳрибонлари бўлсин экан, дейсан киши. Матбаачилик оғир ва серташвиш соҳа.

— Бу ерга ҳам оғир йилларда ишга ўтдингиз шекилли?

— 1990 йилнинг бошида мени бу ерга ишга таклиф этишди. Чунки вилоят босмахонасини қайтадан тиклаш лозим эди. Икки вилоят қўшилиши муносабати билан газета босадиган қатор ускуналар бу ердан олиб кетилган эди. Уларни қайтаришди. Янгисини топиш эса жуда ҳам мушкул эди.

Фақат машина, ускуналаргина эмас, балки малакали кадрлар масаласида ҳам ана шундай ҳолат рўй берган эди.

Лекин республика, вилоят ташкилотлари бизларни оғир аҳволда бефарқ қолдирмадилар. Тезлик билан зарур чоралар кўрилди. Оқибатда вилоят маркази шаҳримизга қайтганидан сўнг орадан кўп ўтмай яна вилоят, шаҳар, туман газеталари ўзимизда чиқарила бошланди. Аста-секин ҳамма нарса изга туша бошлади. Бунинг учун кўп меҳнат қилиш, елиб-югуриш, жон куйдиришга тўғри келди, албатта.

— Корхонанинг бугунги қиёфаси қандай?

— Бирлашма бўйича жами 150 га яқин киши меҳнат қилмоқда. Бош корхонанинг ўзида эса юзга яқин киши ишлаётир.

Ҳозир биз икки вилоят, иккита шаҳар, 8 та туман ва учта кўп тармоқли газеталарни босмадан чиқараётирмиз. Уларнинг умумий нусхаси деярли 30 мингдан ортмоқда. Олдинги тасаввурларимизга кўра, бу кам албатта. Лекин ҳозирги шароитларни ҳисобга оладиган бўлсак, ёмон эмас.

Биз республикамиздаги ҳамкасбларимиз орасида биринчилардан бўлиб газеталарни офсет усулида босишга ўтганмиз. Ҳозир бу жараён анчагина такомиллаштирилган. Ҳиндистондан келтирилган «МАРК-62» тўрт секцияли босма машинасида газета чиқараётирмиз.

Технологик жараёнларнинг такомиллашгани ва замонавийлашаётгани туфайли газеталар бир мунча эрта ва сифатли чоп этилаётир. Илгари журналист ҳамкасбларимиз босмахона ишчилари билан биргаликда тонг-отаргача газета чиқаришарди. Ҳозир эса кеч соат 7-8 га қолмай барча газеталар босишга тайёр бўлмоқда.

— Иқтисодий ислоҳотга ўтиш жараёнлари қандай кечяпти?

— Дастлаб қийинчиликлар бўлди, албатта. Лекин бозор иқтисоди шундай нарса эканки, унинг оқимига тушиб олганингдан сўнг курашмай, ҳаракат қилмай иложинг йўқ. Курашмасанг, изланмасанг, талашиб-тортишмасанг оқимнинг ўзи четга чиқариб қўяверар экан.

Хуллас, уриниш, елиб-югуриш, изланишлар туфайли иқтисодий ислоҳотлар жараёнида ўзимизга йўл очиб олдик.

Илгари вилоятимизга республикамизнинг бошқа жойларида бўлгани каби мактаб ўқувчилари учун дафтарлар асосан Россиядан олиб келинар эди. Бу йил эса бу муҳим ишни ўзимизда йўлга қўйдик ҳамда ҳозирга қадар деярли бир миллион дона дафтар чиқардик. Бизнинг бу маҳсулотларимизни республикамизнинг Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Наманган, Андижон, Жиззах вилоятларидан вакиллар келиб олиб кетишаётир.

Юқоридагилардан ташқари халқ хўжалигида ишлатиладиган деярли юз турдаги иш қоғозлари тайёрламоқдамиз. Матбаа бирлашмамиз китоб чиқариш қувватига эга. Жумладан, бу йил икки нафар вилоятимиз ижодкорларининг китобларини босмадан чиқардик. Матбаачиларимизнинг ўртача ойлик маошлари 600-700 сўмга тўғри келаётир. Баъзи етакчи мутахассисларимиз эса 900-1000 сўмдан ойлик иш ҳақи олишмоқда. Деярли ҳар ойда мукофот пули тарқатамиз. Яқинда Янгиер шаҳрида ўтказилган ким ошди савдосида қатнашиб, 2-мавзедаги ҳаммомни сотиб олдик. Энди уни таъмирлаб, жамоаларимиз манфаатларида фойдаланамиз, айни пайтда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишига ҳисса қўшамиз. Бу сингари режаларимиз оз эмас.

— Қодиржон Исроилович, ҳамкасбларингизга истакларингиз ҳам бўлса керак...

— Афсуски, республика матбуотида матбаачилар ҳақида жуда кам ёзилади. Телевидение, радиоларда ҳам бизларни фақат матбуот кунлари эслаб қўйишади, холос. Ваҳолонки, матбаачилик — катта соҳа. «Шарқ» матбаа ишлаб чиқариш концерни ҳаммамизнинг фахримиз. Бу ерда чиндан ҳам ажойиб кишилар, ўз ишининг чинакам усталари бор. Матбаачилик соҳасида улкан тажрибалар тўпланган. Чиқарилаётган маҳсулотларнинг турларию, сифатини айтмайсизми? Наҳотки, шулар ҳақида қизиқарли чиқишлар қилиб бориш мумкин эмас? Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Хоразм сингари воҳалардаги ҳамкасбларимиз ҳаётида нима гаплар бор — булардан ҳам бехабармиз. Агар ана шулар ҳақида ҳам ёзиб турилса, яхши иш бўлар эди.

Абдужалил УМАРОВ,
суҳбатлашди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИНИНГ XXI КОНФЕРЕНЦИЯСИ БЎЛИБ ЎТДИ

НУКУС. Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари XXI конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари кенгаши раиси Б. А. Юсупова ва тафтиш комиссияси раиси Қ. Турдиқуловнинг ҳисобот маърузалари тингланди.

Конференцияда Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Раиси Х. Б. Жамолов нутқ сўзлади. Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси Уббиниёз Аширбеков касаба уюшмалари олдида турган шу куннинг муҳим вазифалари ҳақида гапирди. Конференция ишида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши раиси Р. Йўлдошев, Ўзбекистон ХДП Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши биринчи котиби А.Х. Асанов иштирок этди.

Конференцияда ташкилий масала кўрилди. Б. А. Юсупова Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари кенгаши раиси қилиб сайланди.

Рейимбой ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ТошДУнинг 75 йиллигига

АНЖУМАН БЎЛИБ ЎТДИ

Тошкент Давлат университетида ўзбек филологияси факультети ташаббуси билан юбилейга бағишланган илмий анжуман бўлиб ўтди.

Унда таниқли тилшунос, адабиётшунос олимлар факультетнинг республикамизда филология фани ривожланишига қўшган ҳиссаси ҳақида мазмунли маърузалар қилдилар.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, таниқли адабиётшунос олим М. Қўшжоновнинг факультет тарихи, профессор Бегали Қосимовнинг 20-йиллар ўзбек адабиёти тарихи, профессор Ш. Раҳматуллаевнинг «ТошДУда ўзбек тилшунослиги», профессор М. Миртожиевнинг «Ўзбек атамашунослик тараққиётида ТошДУ олимларининг ҳиссаси», профессор У. Норматовнинг «ТошДУ ва ўзбек адабиётшунослик фанининг тараққиёти» ҳақидаги ва америкалик тадқиқотчи У. Дирксининг Америкадаги туркшуносликнинг ривожида мазкур факультетнинг ҳиссаси ҳақидаги маърузалари катта қизиқиш билан тингланди.

Марҳамат ҲОДИЕВА,
ўқитувчи.

Тадбиркорлик

ҚЎРИКДА НОН ЗАВОДИ

ЯНГИОБОД (мухбиримиздан). Сирдарё вилоят ҳиссадорлик матлубот жамияти бошқаруви хайрли ишга қўл урди. Қўриқ Мирзаобод туманидаги «Мирзачўл» ширкатлар уюшмаси янги нон заводини фойдаланишга топширди. Уни матлубот жамияти қурувчилари барпо этдилар. Янги завод бир кеча-кундузда 20 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Бу туман аҳолисини бемалол таъминлай олади.

Йил охирига қадар Сайхунобод туманидаги «Гулистон» ширкатлар уюшмаси ҳам завод барпо этиш йўлида иш олиб бормоқда.

Меҳр-шафқат

МУРУВВАТ ЭЛЧИЛАРИ

Маҳфира ая тиқ этса эшик қарайди. Надянинг ҳам келадиган вақти бўлди. Келақолсайди, биргалашиб нонушта қилардик, дея кўнглидан ўтказди. Очиғи, ёлғиз қолса туз татигиси келмайди...

Эшик қўнғироғи устма-уст жиринглади. Бу Надя. Қариянинг қалбида чироқ ёнгандек бўлди. У зўр-базўр ўрнидан туриб, эшикни очди. Қаршисида у жилмайиб турарди. Икки қўли зил-замбил халталар билан банд, зинама-зина чиқиб зўриққаниданми, пешонасини тер босган.

— Ичкари кир, кирақол қизим. Қўлингдагиларни ерга қўйсанг-чи...

Надя олиб келган нарсаларини бир йўла жой-жойига саранжомламоқчийди, ая яна ҳоли-жонига қўймади:

— Аввал нафасингни ростлаб ол, бир пиёла чой ҳўпла, кейин. Ҳизрни йўқласам бўларкан, — гапида давом этди ая. — Ҳозиргина сени ўйлаб ўтирувдим. Ҳизр бува ҳам учраганга учрайди... Биз бева-бечоралар йил — ўн икки ой бошимизда парвона бўладиган сиз ойим қизларни Ҳизрдан кам деб билмаймиз. Барака топинглар, биздан қайтмаса худодан қайтсин.

Улар у ёқ-бу ёқдан гангир-гунгир қилиб, бироз гаплашиб ўтиришди. Кейин Надя ая билан хайр-хўшлашиб чиқиб кетди. Шошганича бор, ўйлади ая. Унинг бошида битта менинг ташвишларимми-ди, менга ўхшаган яна қанчаси уни кутиб ўтиришибди. Э, иши кўп, барака топкурнинг. Энг муҳими, у вазифасини қўл учида бажармайди. Доно аёл. Қалби ўксик, асаблари таранг, дардчил кексалар билан мулоқотда эканини бир дам ҳам эсидан чиқармайди. Ўз яқин одамларидай уларга илиқ муомала қилади, меҳр беради. Йўқса ўзига бириктилган қариялар билан нақ ота-бола, она-боладай яқин бўлиб кетмасди. Маҳфира ая Надянинг оила аъзоларини яқиндан билади. У иш билан банд кезларида болаларига қўнғироқ қилиб, дарс тайёрладими-йўқми, дадасига дори-дармонларини вақтида бериб туришибдими қизиқади, баъзи масалаларда маслаҳат беради. Надя унинг ташвиши билан беҳаловат экан, у ҳам халоскори ҳаётини нима биландир енгиллатгиси, ёрдам бергиси келади.

Бундай яхшиликни ҳатто ўз фарзандларидан, яқинларидан кўрмайдиган одамлар бор. Лекин ёмон бўлса ҳам фарзандинг бўлсин экан. Гоҳида фарзандсизлик жон-жонидан ўтиб кетади. У фарзанд деб икки бор турмуш қурди. На илож, оналик бахти унга кулиб боқмади. Турмуш ҳам бўлмади, кейин ўзини меҳнатга урди. Тошкент шаҳридаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида оддий ишчи бўлиб салкам чорак аср меҳнат қилди. У илғор ишчи Маҳфира Ибрагимова бўлиб танилди. Вақт келиб, унинг ҳалол меҳнати давлат томонидан бу қадар қадрланишини хаёлига ҳам келтирмаганди. Бундан беш йил муқаддам юраги шундай ҳуруж қилдики, у дунёга кетиб қолиши ҳеч гап эмасди. Дунёда яхши одамлар кўп экан. Унинг хасталиги, устига қаровчиси йўқ, ёлғизлигини Мирзо Улуғбек тумани ижтимоий таъминот бўлимига билдиришибди. Ўша жойдан уни йўқлаб келиб қолишди. Шу-шу ая билан туман ижтимоий таъминот бўлими орасида узвий алоқа давом этади. Энг муҳими, у ёлғиз эмаслигини, суянадиган одамлари борлигини кўрди.

Тошкентдаги Мирзо Улуғбек тумани ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи Гулнорахон Йўлчиева билан бу ҳақда суҳбатлашганингизда давлат томонидан одамларга кўрсатилаётган ғамхўрлик янада кенг кўламда эканини билан яқиндан ташишасиз. Туман бўйича 192 ёлғиз қария Маҳфира аядек эътиборда экан. Уларнинг ҳар саккиз нафарига бир ходим бириктилган бўлиб, у ҳафтасига камида икки бор хабар олиб туради. Туман ижтимоий таъминот бўлимининг Надежда Филяева каби ўнлаб ходимлари давлатимизнинг меҳр-шафқат, мурувват элчилари бўлиб, қаровчиси йўқ қариялар оғирини енгил қиладилар.

Бундай оқилона тадбирларнинг самараси одамни жуда қизиқтиради. Икки юзта кам таъминланган оилага омонат кассаларда жамғарма дафтарчалари очилибди. Икки юз бир қария рағбатлантирилган нафақага ўтказилибди. Етмиш нафар ёлғиз қария ва 138 нафар уруш ногирони оталиққа олинибди. Ёлғиз яшаётган 270 ветеранга ёрдам пули ажратилиб, 150 қария бепул иссиқ овқат билан таъминланмоқда. 434 нафақахўр дам олиш ва даволаниш учун йўлланмалар билан таъминланаётир. Туман бўйича 952 та болаликдан ноғиронлар бўлиб, шулардан ишлаш хоҳишини билдирганлар учун махсус корхона очилиб, ишга туширилибди. Олтмиш ногирон эса уйда иш билан таъминланибди. Аҳолига турли шаклдаги нафақаларни тўлаш жараёнида ҳам янгиликларга эришилаётир. Бу жараён қайта кўриб чиқилиб, нафақа тўлов бўлими туман ижтимоий таъминот бўлими ихтиёрига ўтказилди. Шаҳар бўйича биринчи бўлиб шу туманда нафақалар жойлардаги омонат кассалардан олинаётир. Ҳозирча тумандаги 5200 қария ўз нафақасини омонат кассалардан олмоқдалар. Тумандаги яна 11 минг нафақахўрнинг ҳужжатлари қайта кўриб чиқилиб, шунга мослаштирилмоқда. Туман бўйича уч мингдан ортиқ ёлғиз она бор. Улар ҳам нафақаларини омонат кассалардан ола бошлайдилар. Бу янгиликнинг бирдан бир қулай жиҳати шундаки, нафақани омонат кассадан хоҳлаган куни олиши мумкин.

Ногиронлару кексаларга меҳр-мурувват улашиб, мушкулини осон этиб, ҳаловат билмай меҳнат қилаётган туман ижтимоий таъминот бўлимининг 110 дан ортиқ ходимига куч-қувват бераверсин. Маҳфира аялар бағри кўтарилаверсин. Ахир бир ғариб кўнглини шод этмоқ — бир шаҳарни обод этиш билан баробар, дейдилар.

Дилбар МАҲМУДОВА.

Бизни ўйлантираётган муаммолар

ОРАМИЗДА БЕГОНА ЙЎҚ

Журналист сифатида икки хўжаликда кузатганим — икки хил манзара ҳақида ўз мулоҳазаларимни баён этмоқчиман.

Сирдарё вилоятидаги бир хўжаликка уч йилдан бери қизиқиб юрардим. Бу сафар идорага кириб, раҳбарини суриштирдим.

— У киши ҳозир бошқа жойда ишлаяптилар,— деди ҳисобчилар хонасида ўтирган йигит.

— Қаерда?— сўрадим кутилмаган янгиликдан ҳайрон бўлиб.

— Туманимиздаги энг катта хўжаликлардан бирига раис этиб сайландилар.

Гапнинг очиғи, идорадан бўшашиб чиқдим. Чунки бу ерда ишламасам, яшамасам ҳам жамоада амалга оширилаётган ишларга ҳайрихоҳ сифатида қишлоғига ҳатто трамвай олиб келмоқчи бўлган Боёвут туманидаги «Тараққиёт» жамоа хўжалиги раиси Султон Раҳмонқулов фаолиятига қойил қолиб юрардим.

Идорадан чиқиб хўжалик марказини айландим. Бу ердаги мактаб, болалар боғчаси, ҳаммом, ҳали қурилиши тугалланмаган хизмат кўрсатиш мажмуи бинолари олдидан бефарқ ўтиш қийин. Бевосита Султон ака раҳбарлиги ва ташаббуси асосида аксарияти ҳашар йўли билан қурилган ёки таъмирланган салобатли бинолар гўё эгасиз қолган ғарибдай туюлди, назаримда. Йўқ. Султон акадан кейин у бошлаб берган эзгу ишлар бир зум ҳам тўхтамабди. Эсимда, ўтган йил кузагида раисни бўшаб қолган омборхона биносида барча билан баробар чангга беланиб, тегирмон мосламаларини ўрнатаётганлар ичида учратгандим. Тегирмон ишлаб турибди. Ичкаридагиларнинг уст-бошлари чанг бўлса-да кайфиятлари кўтаринки эди. Чунки ўзлари етиштирган дондан ун тортишаётганди.

Марказни бироз айланиб Султон ака ҳозир раҳбарлик қилаётган хўжалик — «3-Боёвут» ширкатлари уюшмасига йўл олдик. У киши идорада экан. Салом-аликдан сўнг мақсадга ўтдим:

— «Тараққиёт»ни ташлаб келишга қандай кўнглингиз бўлди?

— Ўзим ҳам шундай дейишингизни билиб турган эдим,— деди Султон ака. — Нима ҳам дердим. Тузнасиба экан...

— Хўжалигимизга вилоят катталари келишди. Ишларимиз билан танишиб чиқишгач, юқори раҳбарлик лавозимини таклиф этишди. Мен қатъиян рад этдим. Орадан бир ҳафта ўтгач, вилоят ҳокимлигига чақириб, яна ўша таклифни айтишди. Бу сафар ҳам рози бўлмадим. Албатта, катталар фикрига қарши бораверишҳам яхши эмас. Лекин хўжаликни, бу ерда бошлаб қўйган ишларимни сира кўзим қиймасди. «Бўлмаса, «3-Боёвут»ни ўнглаб берасиз, деб туриб олишди. Э-э, нимасини айтасиз, жамоада уч кун кетма-кет мажлис бўлди. Охири, менга рухсат беришди. Шунда ҳам «Агар фахрий раис сифатида қолсангиз» деб.

Одамларга раҳмат. Уйқусиз тунларим, елиб-югурганларимга минг маротаба рози бўлдим.

— Бу ерда ишлар қалай?

— Ёмон эмас, фақат хўжалик катта, тоши оғир. Кейинги йиллари анча оқсаб қолганди. Насиб этса ҳадемай ўнглаб оламиз.

— Ҳойнаҳой, ишни яна қурилишдан бошлаган бўлсангиз керак...

— Нима десам экан. Тўғриси газ масаласи чатоқ экан. Ҳозир 14 чақирим жойга қувур тортиб келаяпмиз. Кейин сув йўлларини созлаймиз. Газ, сув бўлмаса, ҳашаматли маданият саройи қуруқ савлат, холос.

— Хусусий уйлар-чи? Ёки улар қурилишга кирмайдими?— гапга қўшилди раис муовини Эргаш Облоқулов.— Бу борадаги ишлар ҳам ҳазил гап эмас. Уюшма бўйича 300 та шахсий уй қурилаяпти. Уларнинг пойдевори ҳамда томини ёпиб беришни хўжалик ўз зиммасига олган.

— Ҳа, энди бу ҳам керакли ишда,— деб қўйди раис.

Керакли эмиш?! Ахир, энг кераги шу эмасми? Қурилиш анжомлари анқонинг уруғи бўлиб турган бир пайтда бундан ҳам савобли иш борми?!

— Бориб кўрсак бўладими?

— Марҳамат.

Раис муовини ҳамроҳлигида 2-ширкатга бордик. Ҳовли-жой учун ажратилган янги маҳаллада қурилиш авжида. Кўпчилик иморатлари аллақачон тикланган. Баъзиларида охирги оқартув ишлари кетяпти. Уй эгаларидан бири — сувчи Равшан Турсунов билан танишдик.

— Хўжаликда 17 йилдан бери ишлайман. Қурилишни бошлолмай турувдим. Аввал шағал билан цемент беришди. Яна ҳар биримизга 25 тадан бетонблок. Мана кўриб турганларингиз тўрт хонали иморат пайдо бўлди. Ғиштни ўзим қуйдим.

— Ҳисоб-китоб қандай бўлади?

— Ишлаб турсак, қарздор бўлиб қолмасмиз.

— Шифер масаласини ҳал қилганмиз. Ёғоч ҳам келиши керак. Хусусий уй қураётганларни ёлғизлантириб қўймаймиз,— деди Эргаш ака. — Меҳнаткашга биз ёрдам бермасак, ким қўллайди.

— Яшанг, Султон раис!— дейман ичимда. Ахир ҳамон уй қуриш учун ер ололмай, сарсон бўлиб юрганлар қанча. Жой беришгина эмас, уйининг ярмидан ортиғини қуриб бериш ҳазилакам гапми?! Қаердан олаяпсиз, қайси маблағ ҳисобига,— деган саволлар ортиқ туюлди менга. Топаяптими, халқи учун ишлатаяптими — қандини урсин!

— Барча соҳалар бир меъёрда бораяпти. Фақат сутни етказиш қийин,— деди раис.

— Гап тегмайдими?

— Билмадим. Лекин борни-бор, йўқни йўқ дейдилар. Бажардик, деб ёлғон гапиргандан не фойда.

Баҳор кезлари эди. Пойтахт вилояти Қуйи Чирчиқ туманининг «Ўжакент» жамоа хўжалигидан арз тушди. Мактубни 20 йиллик иш тажрибасига эга иқтисодчи йўллаган. Содда, қисқа қилиб ёзилган. Хулоса ҳам лўнда. Собиқ «Коммунизм» давлат хўжалиги уч жамоа хўжалигига ажралгач, улардан бири «Ўжакент»дан файз-барака кўтарилади. Кўп соҳаларда режалар бажарилмай қолади. шу боис, бошқарув раиси ишдан олинади. Янги раис ишни ғайрат билан бошлайди. Аммо давлат хўжалиги собиқ бош иқтисодчиси Эргаш Тангиров фикрича, хўжалик раҳбари атрофига тажрибали мутахассисларни эмас, балки ўзига шахсий садоқат кўрсатганларни йиғиб олган. Унга, яъни олий маълумотли иқтисодчига эса оддий ҳисобчиликни ҳам раво кўрмаган. Бунинг устига 1993 йилда кўзбўямачиликка йўл қўйилган. Шу йили хўжаликда жами 18,48 гектар ерга 41,4 тонна олий навли Голланд картошкаси экилган ва кузда 38,870 килограмм ҳосил олинган. Бўлиб ўтган жамоа бошқаруви йиғилишида картошка режаси барбод этилгани муҳокама қилиниб, барча бригада бошлиқлари тегишли жазо олганлар.

Лекин юқорига юборилган маълумотномада картошка режаси бажарилган. Унинг маълум қисми хўжалик аъзоларига арзон баҳода сотилганлиги ҳақида ахборот берилган. Раҳбарлар картошкага оид ҳужжатни негадир топиб беришолмади. Қарангки, салкам 74 тонна маҳсулот аҳолига сотилсаю тегишли ҳужжати бўлмаса. Бош ҳисобчи Жўра Хонназаров «эртага топиб қўямиз», дея баҳона қилди. Айтилган вақтда яна жамоага келдик. Раис хонасида бош ҳосилот Узоқбой Мажидов билан жамоадаги маънавий иқлим хусусида узоқ суҳбатлашдик. Албатта Узоқбой ака оқсоқол сифатида уйдаги гап кўчага чиқишини хоҳламайди. Балки шу боисдан картошка масаласини чуқурлаштирмасликнинг тарафдори эканлигини тушуниш мумкиндир. Лекин деҳқончилик бошида турган раҳбар сифатида йўл қўйилган камчиликни очиқ тан олиб, тўғрисини айтиб қўя қолгани маъқул эди.

Суҳбатларимиздан бирида Жўра Хонназаров айтгандек, «шу картошка масаласини қўйиб турсак. Раисимиз янги. Гап тегиб қолиши мумкин».

— У пайтлар раис бошқа одам эди-ку?— сўрадим ундан.

— Гапингиз тўғри. Аммо раис ўша пайтлар бош иқтисодчи сифатида барча ҳужжатларга имзо чеккан...

Ана бу гапнинг индоллоси.

Гап ҳамма биладиган «сир»нинг очилиш-очилмаслигида. Тангировга нисбатан ноҳақлик ҳам ўз йўлига. У киши тажрибали мутахассис сифатида бошқа идорада ишлаши мумкин. Лекин агар у «индамаганда» ёпиғлиғ қозон ёпиғлигича қолиб кетаверар, жамоага, яъни халққа келтирилган (қўшиб ёзиш туфайли) 8.150.800 минг сўмлик зарар нима бўларди?! Аслида бу зиён ҳамон «ёпиб келинаяпти». Нега? Униси бизга қоронғу. Шуниси аниқки, туман, вилоят раҳбарлари, текширув идоралари бундан тўлиқ хабардор.

Хуллас шунақа гаплар. Юртимиз осмонида мустақиллик қуёши балққанидан бошимиз осмонда бўлсаю баъзи бир раҳбарлар «ўйинчилик» қилиб юрса. Хўш, бугун биз кимдан қўрқяпмиз? Москваданми? Худога минг карра шукурки энди у ёққа ҳисоб бермаймиз. Унда қўшиб ёзиш кимга керак бўлиб қолди?!

«Ўжакент»да бўлганимизда ерли аҳоли деярли қавм-қариндошлар эканлигини билиб қувонгандик. Бундай қараганда хўжаликда иш ҳам бир маромда бораяпти. Бу масалада сира эътирозимиз йўқ. Лекин энг кераги — жамоада бир-бирларига бўлган ишонч йўқолмоқда. Шу маънода боёвутлик Султон Раҳмонқуловдан: Янги жойда қийналмаяпсизми? «Тараққиёт»дагилар ҳаммаси ўзингизникилар эди, деб сўраганимда у киши шундай жавоб берганди.

— Бу ердагилар ҳам ўзимизникилар. Албатта қариндош, уруғдош бўлиш шартми?! Биз ҳаммамиз бир юртнинг одамларимиз. Раҳбарликни ишонишган экан, қийналаманми, кечалари ухламайманми, барибир катта бир жамоа аҳлининг йўғини бор қилиш вазифам.

Хуллас, нимаики ютуқларга эришаётган ёки эришолмаётган бўлсак ҳаммасига ўзимиз сабабчимиз. Султон ака айтганидек, орамизда бегона йўқ. Алдасак ҳам ўзимизни, мақтасак ҳам ўзимизни мақтаймиз.

Темур АБДУРАҲМОНОВ,
журналист

Мулоҳаза

КИМ ҚАНДАЙ КИНО КЎРАДИ?

Кино жамиятнинг маънавий эҳтиёжларини қондирадиган санъат турларидан биридир. Шу боис кинотеатрлар томошабинни ўзига жалб қилувчи асосий маданият ўчоқларидан ҳисобланади.

Ҳозирги пайтда вилоят марказларидан ташқари шаҳар ва туманларда, йирик аҳоли пунктларида ҳам замонавий, доимий хизмат қилувчи кўплаб кинотеатрлар мавжуд. Буларнинг барчаси давлат тасаррруфида, яъни Ўзбекистон Давлат кинокомпанияси ихтиёрида. Бундан ташқари, касаба уюшмалари ва бошқа ташкилотлар қарамоғидаги маданият саройлари мавжудки, улар ҳам аҳолига кинокўрсатиш иши билан шуғулланишади.

Бозор иқтисодиёти муносабати билан Ҳамдўстлик мамлакатлари ва Россиядан кинофильмлар харид қилишда қатор тўсиқлар пайдо бўлди.

Бунинг устига мамлакатимиздаги киностудиялар йилига 3—5 та бадиий фильм ишлаб чиқаришдан нарига ўтолмаяпти. Бунинг ҳам ўз муаммолари ва қийинчиликлари мавжуд. Киностудияларда янги фильм яратиш учун маблағ етишмайди. Тасвирга туширадиган тасмаларнинг ниҳоятда қимматлашиб кетгани, уларни сотиб олиш мушкуллари киностудияларни ҳар жиҳатдан қийин аҳволга солиб қўйди.

Шунингдек, кейинги пайтларда бадиий жиҳатдан саёз, енгил-елпи фильмлар ишлаб чиқарилмоқда. Қолаверса, нуқул олди-қочдидан иборат ёки тўс-тўполон, урди-кетди, яланғоч аёлларни намойиш қилувчи чет эл кинофильмлари экранларга тартибсиз равишда чиқарилмоқда. Бу аҳволда томошабиннинг бадиий диди ўтмаслашиб қолмайдими? Юқоридаги камчиликлардан ташқари, киноижара ташкилотларининг фильмлар фонди йилдан-йилга камайиб бормоқда. Оқибат натижада, кинотеатрлар ва киноқурилмалар ойига бир фильмни бир неча мартадан қайтариб намойиш қилишга мажбур бўлмоқдалар.

Хўш, нима қилиш керак, деган ҳақли савол туғилади. Бизнингча, аввало республикамизда фаолият кўрсатаётган киностудияларнинг аҳволини чуқур ўрганиб, уларга ёрдам кўрсатиш тадбирларини белгилаш лозим. Токи, улар мустақил мамлакат талабларига яраша, ватанпарварлик туйғуларини жўш урдирадиган ва мустақиллигимизни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган, бадиий жиҳатдан пишиқ фильмлар ишлаб чиқаришга рағбатлантирилсин. Республикамиз киностудияларида яқин келажакда камида 15—20 тадан бадиий фильм яратиш вазифасини белгилаш лозим. Бунинг учун киностудияларни молиявий ва моддий ресурслар билан мунтазам таъминлаб туриш чоралари ишлаб чиқилиши керак.

Шубҳасиз, бу гаплар, шахсий фикрларим бўлиб, балки, мунозарали ҳамдир. Қандай бўлмасин, кино ишлаб чиқариш ва кинокўрсатув ишларини тобора яхшилаш ишини мутасадди ташкилотлар тез орада йўлга қўйишса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Абдулаҳад АБДУЛЛАЕВ,
шахсий пенсионер.

Ўтган 1994 йил Навоий вилоятининг Қизилтепа тумани паррандабоқарлари учун омадли бўлди. Улар давлатга 1000 тоннадан ортиқ парҳезли парранда гўшти топширдилар. Бундан ташқари фабрика қошидаги парёстиқ тайёрлаш цехи ҳар ойда 200 дона парёстиқ тайёрлашни йўлга қўйди. Бугунги кунда бу ерда 85 қути асалари оиласи, 800 бошдан ортиқ қорамол, қўй, чўчқа парвариш қилиниб, булардан тушган фойда паррандачилик фабрикаси ишчиларининг турмуш шароитларини яхшилашга сарфланмоқда.

Суратда: Зебинисо Бобоева ва Илёс Ориповлар 2-ишлаб чиқариш цехининг илғор паррандабоқарларидан.

Т. НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

Таклиф

БОЛА ҚУВОНЧИ — ОНА ҚУВОНЧИ

Бозор муносабатларига ўтиш даврида қийинчиликларга дуч келаётганимиз сир эмас. Бу қийинчиликлардан чиқишда, фуқароларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишда ҳукуматимизнинг ғамхўрлигидан миннатдормиз. Ҳар биримиз мана шу ғамхўрликка жавобан ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида фаол қатнашиб, мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатиб, меҳнат қилмоғимиз керак.

Энди асосий гапга ўтсам. Кўпчилик оилаларда 6-8 ва ундан кўп бола бор. Уларнинг ҳаммасига кийим-кечак, ўқишлари учун қалам-дафтар керак.

Биздаги дўконларда ўғил-қизларимизга бўладиган на пальто, на костюм, на оёқ-кийими бор. Борлари ҳам қиммат. Устига устак, сифати паст. Болаларимиз оёқ-кийимлари ҳафта киймасдан товони кўтарилиб, ишдан чиқиб қоляпти. Қолаверса, савдо шоҳобчаларида ўқув қуроллари йўқ ҳисоби.

Бола қувончи, она қувончи. Келажак — ёшларники, ҳамма нарса болаларга, деймиз. Амалда эса бошқача бўлаётир. Бу ҳақда тегишли мутасадди ташкилотлар раҳбарлари жиддий ўйлаб кўрсалар, деган умиддамиз.

Алланазар ТУРДИБЕКОВ,
«Оролводстрой» ихтисослаштирилган қурилиш бирлашмаси устаси.

ЭРТАНГИ КУННИ ЎЙЛАБ

Тошкент вилояти халқ депутатлари шаҳар ва туман кенгашларининг бўлиб ўтган сессияларида ўтган йил ижтимоий ва иқтисодий якунлари, жорий йил режалари, шунингдек, халқ депутатлари вилоят кенгаши сессиясида юртбошимиз И.А.Каримовнинг маърузасидан келиб чиқадиган долзарб вазифалар изчил муҳокама қилинди.

Муҳокама чоғида халқ хўжалигининг турли соҳаларида эришилган ютуқлар тилга олиниши билан бирга, йўл қўйилган камчиликларнинг туб сабаблари очиб ташланди ва муаммолар ечимига доир йўллар тўғрисида гапирилди. Ислоҳот талабларидан келиб чиқадиган қатор тадбирлар мажмуи келишиб олинди. Вилоят мавқеини оширишга хизмат қиладиган қимматли фикр-мулоҳазалар, истаклар ва таклифлар ўртага ташланди. Ҳар бир раҳбарнинг виждонан меҳнат қилиши, ишга ижодий, юксак масъулият ҳисси билан ёндошиши, оқсоқоллар билан бамаслаҳат иш тутиш, кадрлар билан ишлашнинг турли шаклларидан фойдаланишни йўлга қўйиш зарурлиги давр талаби эканлиги таъкидланди.

Сессияларда вилоят ҳокими Э.Рузиев, ҳоким ўринбосарлари сўзга чиқдилар. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Абдунаби МАННОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

МОЗИЙ ВА ЯНГИ АЛИФБО

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши 1993 йилнинг 2 сентябрида «Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисида» Қонун қабул қилди. Халқимиз маънавий ҳаётида катта воқеа саналмиш ушбу ҳужжат пухта тарихий заминга таянгандир.

Шуни айтиш керакки, мавжуд ишларнинг аксариятида Ўзбекистонда лотин алифбосига 1929 йилда ўтилган деб кўрсатилган.

Асл ҳақиқат эса мана бундай: 1919 йил 26 декабрда Россияда саводсизликни тугатиш тўғрисида Декрет чиққан. Туркистон ўша даврда Россиянинг Мухтор Республикаси эди. Демак, саводсизликни тугатиш тўғрисидаги Декрет Туркистонга ҳам бевосита даҳлдор бўлган, бу соҳада ҳам маълум тадбирлар амалга оширилган. Чунончи: 1920 йилда катта ёшдагиларга хат-савод ўргатиш юзасидан ўзбек тилида «Катталар йўлдоши» деб номланган ўқув-қўлланма кўп нусхада Тошкентда нашр қилинган.

20-йилларнинг илғор зиёлилари эски усулда араб алифбосида халқни қисқа давр мобайнида саводхон қилиш ўта мушкул иш эканлигини билганлар. Бугина эмас, ўзбек тили имлоси, истилоҳлари каби муаммоларни тезроқ ҳал қилиш зарурлигини яхши ҳис қилганлар-да, 1918 йилнинг охирларидан Тошкентда тил-имло, адабиёт масалаларини ҳал қилишни кўзлаган тўгарак-семинар уюштирганлар. Бу ишга Абдурауф Абдураҳимов — Фитрат ва Қайюм Рамазонов бошчилик қилган. Бу тўгарак «Чиғатой гурунги» номини олган.

1918 йилнинг августида Тошкентда ўтган ўзбек маърифчилари биринчи қурултойи талаби билан Туркистон Мухтор Жумҳрияти Маориф Халқ Комиссарлигида — «Турк шуъбаси» ташкил қилинган. Бунда ишлаган ходимлар асосан ўзбек мактаблари иши билан шуғулланганлар, дастлабки мактаб дастурлари ва дарсликларини яратиш юзасидан иш олиб борганлар. Орадан кўп вақт ўтмай алифбо-имло, истилоҳ масалаларида гуруҳлар ходимлари ўртасида ихтилоф пайдо бўлган. Вақт ўтган сари икки ўртадаги ихтилоф кучая борган. Имло, алифбо, истилоҳ каби масалаларда муаллимларга икки гуруҳ қатнашчилари икки хил кўрсатмалар берганлар. Бундай чалкашликларнинг олдини олиш ва келгусида қилинадиган ишларни режалаштириш мақсади билан Туркистон Маориф Халқ Комиссарлиги Туркистон ҳудудидаги ўзбек мактаблари муаллимларининг тил ва имло юзасидан биринчи қурултойини ўтказишга қарор қилган ва 1921 йилнинг январь ойи бошида Тошкентда Мориф Халқ Комиссари Шаҳид Аҳмадиев раислигида ўтган.

Унда ҳарф ва имло масаласи юзасидан маъруза қилган Фитрат ўз сўзини бундай якунлаган (ўша давр имлосида ёзамиз): «Маорифимизни эски имло ва ёзув билан кенгайтмак ва саводсизликни битирмак учун имломизни ислоҳ этмак лозимдир».

Мазкур масала юзасидан қўшимча маъруза қилган Маҳмуд Ҳодиев — Боту Фитрат кўрсатганидек, араб алифбосини ислоҳ қилиш билан чекланмай, араб алифбосидан воз кечиб, лотин ҳарфлари асосидаги янги ёзувга ўтиш масаласини ўртага қўйиб, бундай деган: «... Бутунлай ҳозирги араб ҳарфларини ташлаб, кўп миллатлар томонидан қабул қилингон лотин ёзувини тилимиздаги товушларга мувофиқ бир ҳолғо келтириб қабул қилиш керакдир». (Юқоридаги икки кўчирма манбаи: «1921 йил январда бўлгон биринчи ўлка ўзбек тил ва имло қурултойининг чиқоргон қарорлари», «Туркдовнашр», Тошкент, 1922, 22-бет).

Боту қурултой қатнашчиларига лотин ҳарфлари асосида ўзи тузган ўзбек алифбосини кўрсатган, музокарага чиққан С. Усмонхўжаев Ботунинг фикрини маъқуллаган.

Юқоридаги икки хил фикрни маориф комиссари овозга қўйишга мажбур бўлади. Қурултой кўпчилик овоз билан «ҳозирча амалдаги ҳарфларни тузатув ҳақидагина сўз бўлсин» деган фикрни маъқуллаган.

1922 йилнинг бошида Тошкент шаҳрида Туркистон Республикаси «Ўзбек маданият ва маориф ходимлари қурултойи» бўлиб ўтади. Бу қурултойга катта тайёргарлик кўришда Туркистон Республикаси Маориф Халқ Комиссари Султонбек Хўжанов, муовини Фёдор Оликов, Давлат илмий кенгаши (ГУС) раиси Усмонхон Эшонхўжаев, раис ўринбосари проф. А. Э. Шмидт, кенгаш ходими Е.Д. Поливанов, кенгашнинг ўзбек илмий ҳайъати ходимлари Абдулҳамид Сулаймон ўғли Юнусов — Чўлпон, Машриқ Юнусов — Элбек, Вадуд Маҳмудийнинг хизмати катта бўлади.

Қурултойда маданият ва маорифнинг(мактабларнинг турлари ва уларнинг тузилиши, имло ва алифбо, таълим усуллари, ўқув адабиёти каби) муҳим масалалари муҳокама қилинади.

Бу анжуманда унинг қатнашчилари ўзбек тили имлоси масаласида асосан икки гуруҳга бўлиниб кетадилар:

— эски имлочилар, яъни ўзбек имлоси Алишер Навоий, Муқимий даврида қандай бўлган бўлса, шундайлигича қолиши керак деган фикрни ҳимоя қилувчилар;

— имло ва алифбони замон талаблари асосида ислоҳ қилиб, уни тез вақт ичида хат-савод чиқаришга ёрдам берадиган ҳолга келтириш керак деган фикрни ҳимоя қилувчилар. (Бу масала юзасидан Шокиржон Раҳимий, Неъмат Ҳаким ва Е. Д. Поливановлар маъруза қиладилар. (Қурултой материалларининг маълум қисми матбуотда босилиб чиққан, чунончи: «Ўзбек имлосини ислоҳ қилиш тўғрисидаги проф. Поливанов маърузасининг асосий мазмуни» «Наука и просвещение» журналининг 1922 йил 1-сонида берилган).

Қурултойда имло ва алифбо масаласи жиддий муҳокама қилинаётганда «Лотинчилар» лотин алифбоси масаласини ўртага қўядилар. Худди 1921 йил январь ойида бўлган тил ва имло масаласи муҳокама қилинганида бўлганидек, қурултой қатнашчиларига лотин ҳарфлари асосида тузилган янги ўзбек алифбоси намойиш қилинади. Шу қурултой қатнашчиларидан бирининг гувоҳлик беришича, бу алифбода ҳарфлар ўзбекча талаффузга моҳирона мослаштирилган экан (Биз мазкур алифбони ўрганиб чиққан материалларимиз орасида учратмадик).

Хуллас, қурултойда мазкур масала юзасидан узоқ, жиддий ва кескин баҳслар бўлади; ўзбек илмий ҳайъати бошчилик қилган янги имлочилар («ислоҳотчилар») устунликни оладилар. Қурултойда қуйидаги каби бандлардан иборат қарор қабул қилинади:

1. Ўзбек имлосини ислоҳ қилиш зарур; бунда ўқиш ва ёзишга ўргатишни енгиллаштириш назарда тутилиши, айни вақтда тегишли илмий асослар ва бу соҳадаги янги йўналишлар эътиборга олиниши керак;

2. Лотин алифбоси ўзбек тили учун тўлиқ яроқли эканлиги эътироф қилиб, бу ишни ҳозирда амалга оширишдаги катта қийинчиликларни ҳисобга олиб, бу иш келажакнинг вазифаси эканлиги кўрсатилсин, ҳозирда эса араб алифбосини ислоҳ қилиш билан кифояланилсин. (Бу қарорда ўзбек тилида унли товушлар сони 6, ундошлар эса 23 эканлиги қайд қилинган; ислоҳ қилинган араб алифбоси билан боғлиқ бўлган айрим имло қоидалари ҳам кўрсатилган; қаранг: «Наука и просвещение» журнали, 2-сон, Тошкент, 1992, 173-бет).

Туркистонда ана шу қурултойдан кейин (1922) ислоҳ қилинган араб ҳарфлари ва имло қоидалари асосида ишлашга ўтилади. Бу масала Бухоро Халқ Жумҳуриятида 1923 йил 9-10 октябрда бўлган алифбо ва имло қурултойидан кейин амалга оширилади.

Хуллас, араб алифбосини ислоҳ қилиш ва бу асосида имло қоидалари тузиш масаласи билан ўзбек зиёлилари асосан 1918-23 йилларда иш олиб борганлар, ўзбек тили луғатида шу даврдан бошлаб «ислоҳ қилинган араб алифбоси» ибораси тез-тез қўлланган.

Собиқ Иттифоқдаги Озарбайжон турк янги алифбо қўмитаси 1922 йилнинг 5 декабрида Туркистон Маориф Халқ комиссарлигига янги алифбо лойиҳасини юборади. 1924 йилнинг 11 апрелида Маориф Халқ Комиссарлигида бўлган мажлисда Москвадан комиссарликка юборилган янги тузилган лотин алифбоси лойиҳаси мутахассислар билан муҳокама қилинади.

Озарбайжон ҳукумати ва тилшунослари Иттифоқдаги туркологларнинг 1 қурултойини 1926 йил февраль ойида Боку шаҳрида ўтказиш ташаббуси билан чиқадилар. Мазкур қурултойга тайёргарлик кўриш юзасидан Ўзбекистон Маориф Халқ Комиссарлигининг Илмий Маркази (раис Абдурашид Абдужабборов) ҳузуридаги Ўзбекларни ўрганиш қўмитаси 1925 йил 29-31 ноябрда Самарқандда тил мутахассислари ҳамда ўзбекшуносларнинг кенгашини ўтказиб тил ва истилоҳ (Ғози Олим Юнусов, Е. Д. Поливанов), имло ва ҳарф (Е. Д. Поливанов) каби мавзуларда маърузалар тингланади ва Боку қурултойига Ўзбекистондан вакиллар кўрсатилади. Бу кенгашда мана бундай қарор қабул қилинади. «Бугун ишлатилмакда бўлган имломизнинг етишмасликларига қарамасдан айтиш мумкинки, кўп имлолардан мукаммалдир. Бу имло етишмасликларини бир имло кенгаши йиғиш билан тўлдириш мумкиндир. Шунинг учун-ла бошқадан бир лотин ҳарф ва имлоси масаласи кўтариш ортиқчадир» («Маориф ва ўқитғувчи» журнали, 1925, 9-10-сон, 121-бет).

1922 йилги қурултойда ўзбек алифбосини ислоҳ қилиш юзасидан маъруза қилган ва лотин ҳамда кирилл алифболари асосида янги ўзбек алифбосини матбуотда эълон қилган проф. Е. Д. Поливановнинг мазкур қарорни қабул қилишга бош қўшганлиги бизни ажаблантиради!?

Бу кенгашда Боку қурултойига борадиган зиёлиларнинг рўйхати тузилади. Бу рўйхатдаги айрим шахслар раҳбарий идораларда ўзгартирилади, чунончи: Мунавварқори Абдурашидхонов рўйхатдан чиқарилади.

1926 йилнинг 26 февралида Бутуниттифоқ туркологларининг биринчи қурултойи Боку шаҳрида иш бошлайди. Бу қурултойга чет элдан икки мутахассис меҳмон сифатида қатнашади. Унда бошқа масалалар қаторида Иттифоқдаги туркийгўй халқларнинг алифболари юзасидан маъруза ва ахборотлар эшитилиб, қурултойда туркий халқлар ўз алифболари учун лотинча ҳарфларни асос қилиб олишлари мақсадга мувофиқ эканлиги ҳақида тўхтамга келинади.

Боку қурултойидан сўнг Ўзбекистонда лотин ҳарфлари асосидаги янги алифбога ўтиш юзасидан қизғин тайёргарлик бошланади. 1926 йилнинг 19-21 май кунлари Самарқанд шаҳрида лотин ҳарфлари асосида ҳозирланган ўзбек алифбоси расмий равишда муҳокама қилинади.

Хуллас, Ўзбекистонда лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосига биринчи марта ўтилиши масаласи илмий баҳслашувлар, ғоявий тўқнашувлар билан кенг омманинг фаол қатнашувида 1926 йилдан ҳозирлик кўрилган. 1927-1928 ўқув йилидан бошлаб эса мактабларда босқичма-босқич янги алифбога ўтила бошланган.

Умуман ёзув тизимида алифбодаги ҳар бир белги-ҳарф биргина нутқ товушини кўрсатиб, бирон товуш ҳам ҳарфлар бирикмаси билан ифодаланмаган алифбо мукаммал алифбо ҳисобланади.

Йўлдош АБДУЛЛАЕВ,
педагогика фанлари номзоди.

СУТ КАБИ САВОБГА ТЎЛДИ ТУН...

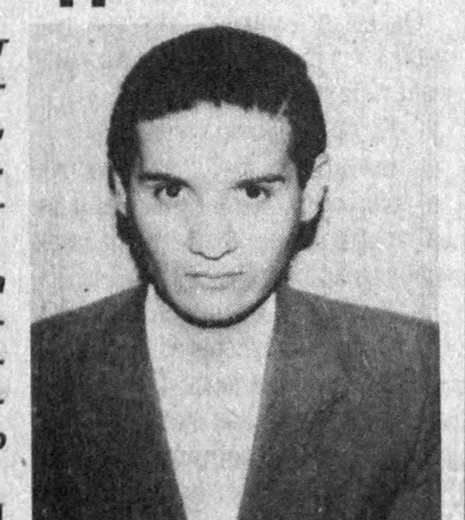

Шофирконнинг Жилвон қишлоғида бир йигит яшайди. Самаджон Исмоилов. Шеърлар ёзади, мутолаа, ижод... Мен унинг қатор машқларини ўқидим, бир нечтасига қалам теккизиб таҳрир қилган бўлдим. Уларда покликка, ҳалоллик ғалабасига, инсон эзгулигига ишонч бор. Лекин...

Самаджон ҳозир тўшакда. Умид қиламизки, тезда соғайиб, сафга турғай. Яна умидимиз шулким, Бухоронинг яхши инсонлари, табиблари, қолаверса, шоирлари унга эътибор ва меҳрларини кўрсатурлар. Иншооллоҳ, бу эътибор ва меҳрдан янги-янги шеърлар туғилса...

Музаффар АҲМАД

ФАРЗАНД

Фарзанд ато этғил, яратган эгам,
Буюк келажакнинг меваси бўлсин!
Фарзанд ато этғил, яратган эгам,
Олтин ҳақиқатнинг эгаси бўлсин.

Бўлсин, ҳақ йўлида лочин мисоли,
Шердек юрагида оқибат балқсин.
Ҳар бир пок ишида тангри синови
Иймон-эътиқоди дарёдек оқсин.

Фарзанд ато этғил, яратган эгам,
Ота-она меҳрин қалбига туйсин.
Бу дунёга видо айтар чоғда ҳам,
Юртга фидо бўлиб, ерга бош қўйсин.

ОТАМ ХОТИРАСИГА

Пайғамбар ёшига кирмади отам,
Тўрт кунлик дунё бу, тор келди умри.
Эргаштириб кетди сўқир ажал ҳам,
Ногоҳ хазон бўлди кўнглим баҳори.

Қиёмат куйига тўлди-ю ҳовли,
Ҳавода муаллақ учди япроқлар.
Отамни мангулик бағрига олди
Суйганим — мана шу қора тупроқлар.

Руҳи покизаси учди фалакка,
Муқаддас дуога айланди руҳи.
Хотираси қолди бугун юракда,
Ё раб, хаёлимдан ўчмас нигоҳи!..

Отажон, қабрингиз кучиб ғойибдан,
Йиғлар икки кўзим, йиғлар бу Жилвон.
Йиллар ўтаверар, ғамлар ортидан
Сизнинг руҳингизга ўқийман Қуръон.

***

Қоп-қора гуноҳга тўлди бу кеча,
Гўё шайтон сўзи бўлди ҳукмрон —
Бир инсон ўғрилик қилди тонггача,
Кўнглини тўлдириб қиёмат, гумон.

Сут каби савобга тўлди-ку бу тун,
Жаннат ҳиди келди тонггача суюк.
Бир инсон саждага бош қўйди секин,
Шукрона билдирди тангрига, буюк...

Самаджон ИСМОИЛОВ.

Хотира

ГЕНЕРАЛ КАРИМ АКА

Ғалабанинг 50 йиллиги арафасида биз уруш даврида жангларда бевосита қатнашганларни эслаймиз. Шулардан бири таниқли ўзбек генерали Карим Каримовдир.

Қирғизистоннинг Ўш шаҳрида камбағал деҳқон оиласида туғилган Карим отасидан барвақт айрилгач, оиласи билан Андижон вилоятининг Асака шаҳрига кўчиб кетишга мажбур бўлди. У ерда бир маҳаллий бойникида бошпана ва иш топди. Ёшлигиданоқ ҳаётнинг қийинчиликлари ва оғир синовларига дуч келди. Фарғона шаҳридаги болалар уйида тарбияланди. Кейинчалик Андижон шаҳридаги мактабда таълим олиб, вилоятдаги колхозларнинг бирида муҳосиблик лавозимларида ишлади. Ўз ишининг устаси бўлиш ниятида Каримжон Ўрта Осиё молия-иқтисодиёт институтига ўқишга кириб, 1939 йили тугатди. Уни институтнинг илмий ишига жалб этиш билан бирга ўқитувчилик лавозимига қабул қилишди. Лекин кутилмаганда уруш бошланди. Аскарлик бурчини у Сталинград шаҳрининг 31-ўқ узиш дивизияси 75-ўқ узиш полкининг полк мактабида курсантликдан бошлади. Жанговарлик тажрибасини Закавказье ҳарбий округида оширди ва 147-ўқ узиш полкининг алоҳида танк қирувчи ротасига комиссар этиб тайинланди.

1941 йил кузида Қ.Каримов хизмат қилаётган дивизия Жанубий фронтга кириб келди ҳамда Ростов ва Таганрог шаҳарларини немис-фашист босқинчиларидан озод қилишда мудофаа жангларида қатнашди. Минг афсуски, уруш ўз номи билан уруш-да, комиссаргаям шафқат қилмади — оғир ярадор бўлди. Боку шаҳридаги госпиталда ётди. Шифо топгач, Ўзбекистонга қайтди ва ўша даврдан бошлаб унинг фаолияти бир умр республика ҳарбий комиссариатлари билан боғлиқ кечди. Шундан сўнг у Андижон қишлоқ тумани ва Андижон шаҳрининг ҳарбий комиссари, Бухоро, Самарқанд вилоятлари ва Ўзбекистон ҳарбий комиссари вазифаларида ишлади. 1947 йили белгиланган хизмат муддатини адо этганлиги сабабли заҳирага чиқди.

Карим Каримов қаерда ишламасин, ўзининг кучи, билими ва катта тажрибасини мамлакатимиз Қуролли Кучларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига бағишлади. Жангчиларимизни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашга ҳисса қўшди. Республиканинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида ҳар доим фаол қатнашиб келди.

Карим Каримов, шунингдек, кенг қиррали истеъдод соҳиби эди. Адабиётни севар, най, пионино ва доирани яхши чаларди.

Уруш даврида кўрсатган қаҳрамонлиги ва жасорати ҳамда армия сафларидаги ажойиб хизмати учун К. Каримов учта орден ҳамда кўплаб медаллар ва Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган.

Собиржон ОХУНЖОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгашининг раис муовини, генерал-лейтенант.

Шатранж оламида

«СЕЗГИЛАР ЭМАС, ҒОЯЛАР ХОТИРОТИ»

Париждаги «Златник» нашриёти XIX аср охирлари XX аср бошларида ижод қилган йирик француз психологи Альферд Бине қаламига мансуб ҳамда биринчи марта 1893 йилда «Ревю де дё монд» журналида босилган шахматчилар ва юксак ҳисоблаш қобилиятига эга бўлган кишилар психологияси ҳақидаги тадқиқотларни қайта чоп этди. Ўзининг тадқиқот предмети борасидаги хулосани муаллиф қуйидагича таърифлайди: «Шахматчилар, -деб ёзади, -рақамларни ёдлаш ва фикран ҳисоб-китоблар юритиш борасида ўткир қобилиятга эга кишилардан кескин фарқ қиладилар. Феноменлар бутун бир рақамлар қаторини тезда ёдлаб оладилар-у, 2-3 кундан кейинроқ уларни унутадилар. Шахматчининг зеҳн-хотираси эса, балки бунчалик ўткир эмасдир-у, лекин анча мустаҳкамроқ: бу сезгилар эмас, ғоялар хотиротидир».

Бинениng тадқиқоти дастлаб ўзи режалаштирган мавзу доирасидан чиқиб кетади. Ўша замоннинг бир қатор етакчи шахматчилари /чунончи, германиялик Тарраш, англиялик Блэкберн ва бошқалар/ ҳамда кўплаб ҳаваскорлар билан қилинган суҳбатлар асосида у шахматчи тафаккурининг ўзига хослиги ҳақида, шахматчи услуби билан характери ўртасидаги боғлиқлик тўғрисида қизиқ мулоҳазалар билдиради. Бинениng таъбирича, кучли шахматчи - нафақат мантиқий тафаккур қила олиш, балки кўпинча воқеа-ҳодисалар орасидаги ажиб боғланишни ҳам пайқаб олиш қобилиятига эга одамдир.

Ўз тадқиқотининг якунловчи қисмида Бине шундай деб ёзади: «Шахмат ўйинида ҳамма нарса мавжуд: диққатни бир жойга тўплаш ҳам, билим ҳам, хотира ҳам, ички сезги ҳам, ҳисоблаш қобилияти ҳам, совуққонлик ҳам. Агар шахмат ўйнаётган кишининг ички оламига назар ташлашнинг имкони бўлсайди, биз ҳаракатдаги сезгилар, образлар, ғайрату шижоат, чексиз кайфиятлар ўзгарувидан иборат ушбу тасаввурларимиз қўпол ва соддалаштирилган бир схемадан ўзга нарса эмасдир»

ДИҚҚАТГА ЛОЙИҚ ТАВСИЯЛАР

Ғарбий Германияда чиқадиган «Шпигель» журнали редакцияси шахмат курашининг психологияси масалаларига оид симпозиум ўтказди. Унда гроссмейстерлар Р.Хюбнер ва Х.Пфлегер билан бирга спорт психологияси масалалари бўйича мутахассислар иштирок этди. Дарвоқе, Х.Пфлегер ихтисоси бўйича психолог врач.

Симпозиумда сўзга чиққан Гейдельбург университети спорт фанлари кафедрасининг профессори Ганс Эбершпаххернинг фикрича, 1978-81 йилги жаҳон биринчилиги туркум мусобақаларининг финал матчида В.Корчной устидан ғалаба қилиш учун Р.Хюбнерга халақит берган психологик тарздаги бир қатор сабабларни келтирди. Эбершпаххернинг гроссмейстер Роберт Хюбнер берган тавсияларининг асосий мазмуни шундай.

Хюбнер турнир залидаги шовқин-суронга тоб бера олмаслигини ҳисобга олиб, матчларга кабинет шароитларида эмас, чунончи «Футболчилар машқ ўтказаётган спорт залида» ёки «одамлар лиқ тўла кафеда» тайёрланиши лозим...

«Доимо у ўзи билан ўзи диалог қилишга ўрганиши» зарурки, бу нарса Эбершпаххернинг фикрича, матч пайтида Хюбнерга диққатини иложи борича бир жойга тўплаш ҳамда ўзига бўлган ишончни сақлашга кўмаклашар эмиш.

Бу гапларда жон бор, албатта.

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

Транспорт ички ишлар Бошқармаси тадбири

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Транспорт ички ишлар Бошқармаси ходимлари ўтган йилни «Қидириш-94» деб аталмиш тезкор тадбир билан якунладилар. Бу тадбирга бир неча юздан зиёд линия ички ишлар ходимлари, ҳудудий хизмат милиционерлари, юзлаб нафар темир йўл ва ҳаво транспорти хизматчилари жалб этилди.

МАЙИЗ «ҲАҚИ» ТЕШИБ ЧИҚДИ

Фуқаро Тоҳир Кенжаев бир қоп майиз олиб кетаётган экан. Ўзини милиция ходими, деб таништирган кимса Т. Кенжаевдан юкни поездга чиқариши учун 500 сўм талаб қилади. Сан-манга борилгач, шунча пулни олади. Ўша заҳотиёқ ишга Самарқанд шоҳ бекати милицияси аралашади. Шундан сўнг воқеа ойдинлашди-қўйди. Фирибгарлик йўлини тутган Абдужалил Тўхтаров қўлга олинди. У Самарқанд вилоятида яшаркан. Ўттиз олти ёшда. Ҳеч қаерда ишламайди. Ички хизматга алоқаси йўқ.

Милиционерлар А. Тўхтаровни тинтувдан ўтказишди. Унинг ҳамёнидан майиз ҳақи — 500 сўм пул ва Молия вазирлиги хизматчиси гувоҳномаси чиқди!

Бу ёғи энди судда ойдинлашади.

«ҚОРА ДОРИ» ГЎЗАЛ ЮЗНИ ҚАРО ҚИЛДИ

Жиноят қилишда аёллар ҳам эркаклардан қолишмаяпти. Бу ерда хорижлик сатангларни кўзда тутаяпмиз. Ўйлаб қарангда, иффат беланчагида туғилган рўзғор соҳибаларининг ўзларини ўтга-чўғга уришларига бало борми?

«Душанба — Москва» поездида ҳар гал бир ҳодиса бўлади десак адашмаймиз. Бу даъфа ҳам у исботланди. Тожикистон Республикасида яшовчи Светлана Сайфутдинованинг ёши 24 да. Келишган, гўзал. Лекин фаросати кам экан. Йўқса, бир кило «қора дори»ни олиб юриш жиноятлигини билмасмиди?

Борингки, Светлана ёшлик қилган бўлсин. Аммо Росима Хамидулинани нима жин урдийкин. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотган Р. Хамидулинанинг ҳам жомодонидан бир кило «қора дори» топилди.

Милиционерлар «совғаларни» далил-ашё сифатида қайд қилдилар. Энди икки «опа-сингил» жазосини олади.

«УЧ ОҒАЙНИ БОТИРЛАР»

Ҳозир телпак кийиш мавсуми. Совуқ бўлганидан ҳамма бу иссиқ бош кийимни «бостириб» олган. Йўловчи М. Йўлдошев ҳам қимматбаҳо телпагини кийиб чиққанди. У ўзига керакли бўлган 6240-электр поездни кутиб «Хўжайли—Найманкул» перронида ўтирарди. Бир маҳал уч йигит телпагига ёпиша кетди. Қаршилик кўрсатса-да, улар куч ишлатиб, телпакни тортиб олишди.

ЕЛДЕК УЧИБ БОРАР ПОЕЗДЛАР, ЛЕКИН...

Шундан кейин жабрдийда М. Йўлдошевга мададкорлар келишди. Улар «Қўнғирот» станцияси транспорт милицияси ходимлари эди.

Тезкор ҳаракат туфайли талончилар — Аҳмед Реимбоев, Сафарулай Алиев, Давлетбой Симбетовлар қўлга олинди. Маълум бўлишича, «уч оғайни ботирлар» Хўжайлида яшаркан. Аммо иш жойининг тайини йўқ. Қимматбаҳо — 2000 сўмлик «норка» телпак ҳалол мол экан. Эгасини топди.

ДОЛЛАРНИ ГУМ ҚИЛМОҚЧИЙДИ...

Кўпгина доллар алмаштирадиган пунктларнинг фаолиятидан мижозлар норози. Бир куни валюта кам бўладими-ей, сунъий тартибсизликлар уюштириладими-ей... Бунинг ҳаммаси ўша пунктдагилар манфаатига хизмат қилишга йўналтирилган бўлиши табиий. Чунки уларнинг кўпчилиги фикри-зикрида ўзим бўлай, деган кайфият бўлса ажаб эмас.

Дарвоқе, мана унинг исботи. 0516-сонли «Саноатқурилишбанки»нинг валюта алмаштириш пункти Тошкентнинг «Жанубий» вокзалида жойлашган. Унинг хазинабони Н. Бердиев хизмат мавқеини суиистеъмол қилди. Белгиланган тартиб-қоидани бузиб, ўзига 10 АҚШ долларини, 49000 Россия рубли ва 1000 тангани алмаштирган маҳали иши чаппа кетди.

Энди Н. Бердиев талмовсираб, чиранғани билан қутила олармиди?! Ҳозирда кассир устидан жиноий иш қўзғатилди.

Ўзини билган кимсаларга бу катта сабоқ.

«ҚИДИРИШ-94»ЯКУНИ

— Мамлакатимизга дайди-дарбадарлар, жиноятчилар, ҳар хил қурол-аслаҳа, ўқ-дори асосан темир йўл ва ҳаво йўллари орқали кириб келади. Айниқса, Тожикистон, Кавказорти республикаларидан қурол-аслаҳа, наркотик моддалар киритишга уринишлар кўп. Буни ҳис қилган ҳолда шу ёқлардан келаётган ҳар бир транспорт, ундаги йўловчиларни ходимларимиз синчиклаб кўздан кечирадилар. Текшириб кўрадилар. Чунки бу йўловчиларнинг Ўзбекистонга келишдан мақсади бизларга қоронғу. «Қидириш-94» тезкор тадбирни шу маънода ўтказдик, – дейди Транспорт ички ишлар Бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Анвар Бадалбоев.— Тадбир давомида республикамизга келаётган 1574 нафар шахси номаълум «меҳмон» аниқланиб, изига қайтарилди. Бундан ташқари 6543 нафар жиноятчи, қонунбузар ушланди. Қайд қилинган 54 жиноятдан 48 таси очилди. 32 та наркотик модда билан боғлиқ факт аниқланди.

«Қидириш—94» давомида милиция ходимлари 715 дайдини қўлга олишди. 310 та майда безорилик, 44 та майда ўғрилик факти аниқланди. Маст ҳолатда юрган 292 киши ҳушёрхоналарга келтирилиб, улардан жами 2760 сўм миқдорида жарима ундирилди.

Яна шуни айтиш керакки, тадбир кунларида 13 та давлат мулкини, шахсий буюмларни ўғирлаш, алдоқчилик, босқинчилик очилди. Қидирувда бўлган 19 жиноятчи ҳам ушланди.

Назорат-текширув пунктлари томонидан текшириш вақтида беш дона жанговар «АКМ» автомати, 3 та «ПМ» тўппончаси, 3 та қўлбола тўппонча, 7 та совуқ қурол, 4 та «Ф-1», 3 та «РГД», 1 та «М-46» белгили граната лар ҳамда 493 та жанговар ўқ-дорилар тортиб олинди.

Балоғат ёшига етмаганлар билан ишлаш инспекцияси ходимлари ҳам «Қидириш — 94»да фаол қатнашдилар.

Жиноятчиликнинг таг-томири йўқолмас экан, бундай тадбирлар мунтазам ўтказиб борилади!

Транспорт милицияси шундай қарор қилган.

Қурбон АЛИ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ҒАРОЙИБ ДУНЁ

АНА РЕКОРДУ МАНА РЕКОРД

ОЛДБЕРИЛИК Том Лакстоннинг номи Гиннеснинг «Рекордлар китоби»га 1982 йилдаёқ киритилган. У ўша йилнинг 4 августидан 7 августигача, яъни 84 соат мобайнида узлуксиз аккордеон чалган. Ўша йили пионино чалиш бўйича ҳам биринчиликни эгаллаган. Бу «марафон» 5 кундан сал ортиқроқ вақтга чўзилган. Мазкур рекорд Австралиянинг «Вагга-Вага» футбол клубида ўрнатилган бўлиб, пионино ҳар куни 22 соат давомида чалинган ва ҳар соатда 5 дақиқа танаффус қилиб турилган.

1986 йилнинг 5 июлидан 18 августигача (44 куну 1 соат) бетиним барабан чалган Тревор Митчалнинг ҳам номи Гиннес китобга бажонидил киритилган.

Машҳур рок юлдузи Козу Пауэлл эса 1985 йил 5 ноябрь куни Лондоннинг телемарказида бир эмас, ўн эмас, 400 та барабанда (бараварига) 58 дақиқа қулоқни қоматга келтирган.

Перулик уч нафар ёш йигитнинг рекорди эса бундан ҳам ошиб тушган, улар гитарада 55 соат куй чалишиб (ҳар соатда 10 дақиқа дам олишган), томошабинларни лол қолдиришган. Бу антиқа мусобақа янада узоқроқ давом этиши мумкин эдию, навбатчи шифокор «марафон»ни тўхтатиб қўйган, чунки мусиқачиларнинг бармоқлари қонга беланиб кетганди.

АСАР БОР, ИЖРОСИ ЙЎҚ

АМРИҚОЛИК композитор Самюэл Дюнь ўзига хос рекорд ўрнатиб, Гиннеснинг «Рекордлар китоби»га номини зикр эттирмоқни ният қилган ва шу ниятига эришган ҳам. Гап шундаки, у хор жамоаси учун дунёда энг йирик мусиқа асари яратган эди. Бироқ, шуниси ажабланарлики, муаллиф ўз асарининг ижроси ҳақида умуман ўйламаган кўринади. Чунки композиторнинг ораторияси 7 минг кишига, яъни 5 минг нафар хор ижросига, 2 минг нафар мусиқачига мўлжалланган. Шуниng учун ҳам 1957 йилда яратилган бу улкан асар ҳали-ҳануз, бирор марта бўлса-да, ижро этилмаган. Ахир бундай улкан асар ижроси учун улкан даста даркор.

САБРЛИ БАЛИҚЧИЛАР

15 ёшли Венсон Тирод билан 41 яшар Жон-Жак Клос узоқ муддат балиқ овлаш бўйича жаҳон рекордини янгилашганига ҳам 2-3 йил бўлиб қолди. Улар 14,5 кун, яъни 348 соат дам олмасдан балиқ овладилар. Бу натижа Франциянинг Осель шаҳридаги кичик дарёлардан бирида кўрсатилди. Бундан аввалги рекорд ҳам (251 соат) Францияда ўрнатилган эди. Венсон билан Жон-Жак кунига икки соатдан ухлашлари керак эди. Аммо, балиқчилар 14,5 кун мобайнида атиги икки марта ухладилар, холос.

ИПАКЛАРИ ТИЛЛОДАН...

Ургут ҳақида гап кетса, унинг момолари тиккан тўнларга мавзу бурилиб кетиши аниқ. Шу боисдан тўй учун куёвига тўн тадоригини кўраётган ота-оналар «Яхшиси, Ургут бозорига бора қолайлик», дейишади. Олиб келинган тўн албатта ҳар бир кишининг дидига мос тушади-қолади.

Ҳа, бу ерда фақатгина тўн тикиш ва уни қавиш маромига етган эмас, қизу жувонлари тўқиётган зардўзи кашталарни айтмайсизми?

Яқинда бу ҳудудда қадимдан анъана бўлиб, қизу жувонларнинг севимли машғулотига айланиб қолган зардўзлик юмушлари махсус корхонаси очилиши билан бу соҳада ишлар янада жонланди. Иш бошлаган зардўзлик корхонасига эндиликда қўли гул чевар Майсара Муҳиддинова раҳбарлик қилмоқда.

Корхонада зартўнлар, хона девори кашталари, келинлар либоси, дўппилар, сарандоз, қўлрўмолчалар, ёстиқ жилдлари, куёвлар тўнлари ҳам тайёрланмоқда.

— Бобомиз Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллик юбилейига ташриф этишган барча чет эллик меҳмонларга зардўзи тўнларини тикиб бердик, — дейди Майсара опа.

Ушбу зардўзлик корхонаси эндигина иш бошлади. Лекин шунга қарамай бу ерда халқимизнинг миллий анъаналарини тиклашга муносиб улушларини қўшаётганлигидан мижозларнинг кайфияти аъло.

Суратда: зардўзлик корхонаси раҳбари Майсара Муҳиддинова туман ҳокими муовини Мунаввар Ўриновнинг корхонага ташрифидан хурсанд: унга тайёрланаётган маҳсулотлардан намуналар кўрсатмоқда.

Маъмуржон ҚИЁМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

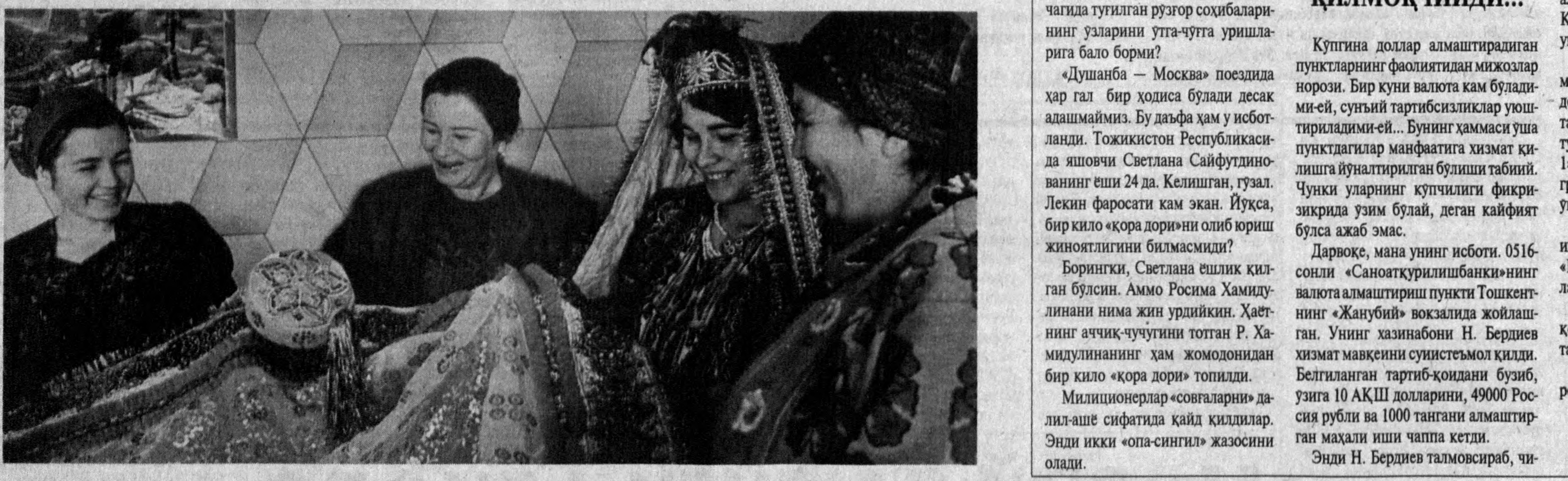

Ўзбекистон пахтачилик илмий-тадқиқот институти (ЎзПИТИ)
1995 йил ҳисобига қуйидаги ихтисосликлар бўйича
АСПИРАНТУРАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кундузги ва сиртқи бўлимларга: умумий деҳқончилик, мелиорация ва суғорма деҳқончилик, тупроқшунослик, агрохимия, селекция ва уруғчилик, ўсимликшунослик, халқ хўжалиги ва унинг тармоқлари иқтисодиёти, режалаштириш ва бошқариш.

Аспирантурага кирувчилар институт бош директори номига ариза ҳамда қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари шарт: шахсий варақа, таржимаи ҳол, иш жойидан тавсифнома, чоп этилган илмий ишларининг рўйхати ёки кираётган ихтисоси бўйича реферат, диплом ва зачет дафтарчасидан кўчирма, меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

Аспирантурага ариза берганлар кириш имтиҳонларини қуйидаги фанлардан топширадилар: танланган ихтисоси бўйича, чет тили.

Ҳужжатлар 10 февралгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 15 февралдан ҳамда 15 октябрдан икки босқичда ўтказилади.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилсин:

702133. Тошкент вилояти, Қибрай тумани, ЎзПИТИ, аспирантура бўлими.
Телефон: 64-20-45.

ТАШКИЛОТ
ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН
ТАКЛИФ ЭТАДИ:

— аёллар ва эркаклар пойабзали (Италия, Португалия, Хитой маҳсулотлари),
ичимликлар сотуви давом этмоқда:
— ҳар хил Италия винолари
— мева ликёрлари (Италия)
— 7 хилдаги шампан винолари (Италия)
— «Наполеон», «Виски» ичимликлари
— турли хилдаги ароқлар (Исландия, Бельгия, Голландия)
— GOLDEN AMERICAN» сигареталари
ОВРЎПОНИНГ энг яхши сифатли моллари!

Ҳар қандай озиқ-овқат маҳсулотларини, пойабзал, кийим-кечак, оргтехникаларни шартнома бўйича етказиб беришни таклиф қиламиз.

Алоқа учун телефонлар: 45-55-65, 45-70-65.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Азиз ҚАЮМОВ, Алишер МАРДИЕВ, Аслиддин БОЛИЕВ(масъул котиб), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 33-11-49, 32-53-15.
Қабулхона -- 33-65-45, 32-55-15.

Реклама ва эълонлар бўлими тел: 33-38-55, 32-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Жиззахда -- 3-31-86; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Бухорода -- 3-54-87; Навоийда -- 3-74-76; Қаршида -- 3-25-79; Урганчда -- 6-51-35; Гулистонда -- 2-26-22; Наманганда --6-43-43; Қумқўрғонда -- 5-26-24; Фарғонада -- 26-37-16.

Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. Газета офсет усулида А--2 форматида босилади. Ҳажми 2 босма табоқ. Г -- 0004, 43324 нусхада босилди.

Навбатчи муҳаррир Ҳ. ИКРОМОВ, навбатчи Р. ШОДИЕВ.

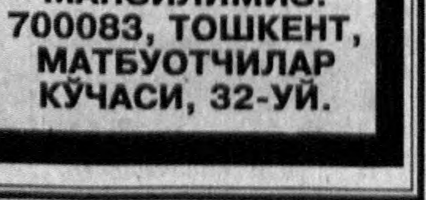

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.